

אוי נא לטו כי בעוונותינו ובאשמותינו פגעה בנו מידת הדין בהלקח מעלינו עטרת תפארתנו מרנא ורבנא גאון ישראל מרן ראש הישיבה רבי אשר הכהן דויטש צוקללה"ה אשר האיר בגדלותו ובכח תורתו את חשכת דורנו, ונשא בעול הנהגת הציבור הקדוש, חליינו הוא נשא ומכאובינו סבל. גדול הוא הכאב עד דכדוכה של נפש וקשה סילוקן של צדיקים כחורבן בית מקדשנו ועל כאו"א לפשפש במעשיו ולומר כי בשלי הסער הגדול הזה.

והנה מן הדין מצווים אנו ועומדים בצוואתו שלא להספידו כלל, אמנם אין אנו ח"ו פטורים מדברי חז"ל שאמרו "אין עושין נפשות לצדיקים דבריהם הם הם זכרונם". אשר על כן בכל היכלי הישיבות הק' והכוללים, ובתי החינוך לבנים ולבנות ישמיעו בשעה זו את החובה הקדושה המוטלת עלינו ללכת בדרכו כפי אשר הדריכנו, ולזכור כל אשר פעל לחזק עמלה של תורה ועיונה, ולשמור על המסורה שבידנו ללא כל שינוי, ושימר וביצר כל מוסדות החינוך וקהילות הקודש בכל מקום שהם וחזק בכל כוחו ובמסירות עצומה את כל מפעליו הגדולים של אחי וראש רבינו הדרכי שמואל צוקללה"ה, שלא יכש המעיין ולא יקצין האילן אלא יהיה פרי עץ חיים וקיימים, לכל להתרפות כלל אלא להיות מוסיף והולך מחיל אל חיל.

ובשעה קשה ונוראה זו מוטל על כאו"א מציבור בני התורה לחזק ולהתחזק, אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו בעת צרת הכלל וכאשר החושך יכסה ארץ, להמשיך ולהמשיך ברוממות לב ובכס"נ לצעוד בדרך המסורה עד אשר נוכה לגאולה וישועה ומלאה הארץ דעה בב"א.

אבי אבי

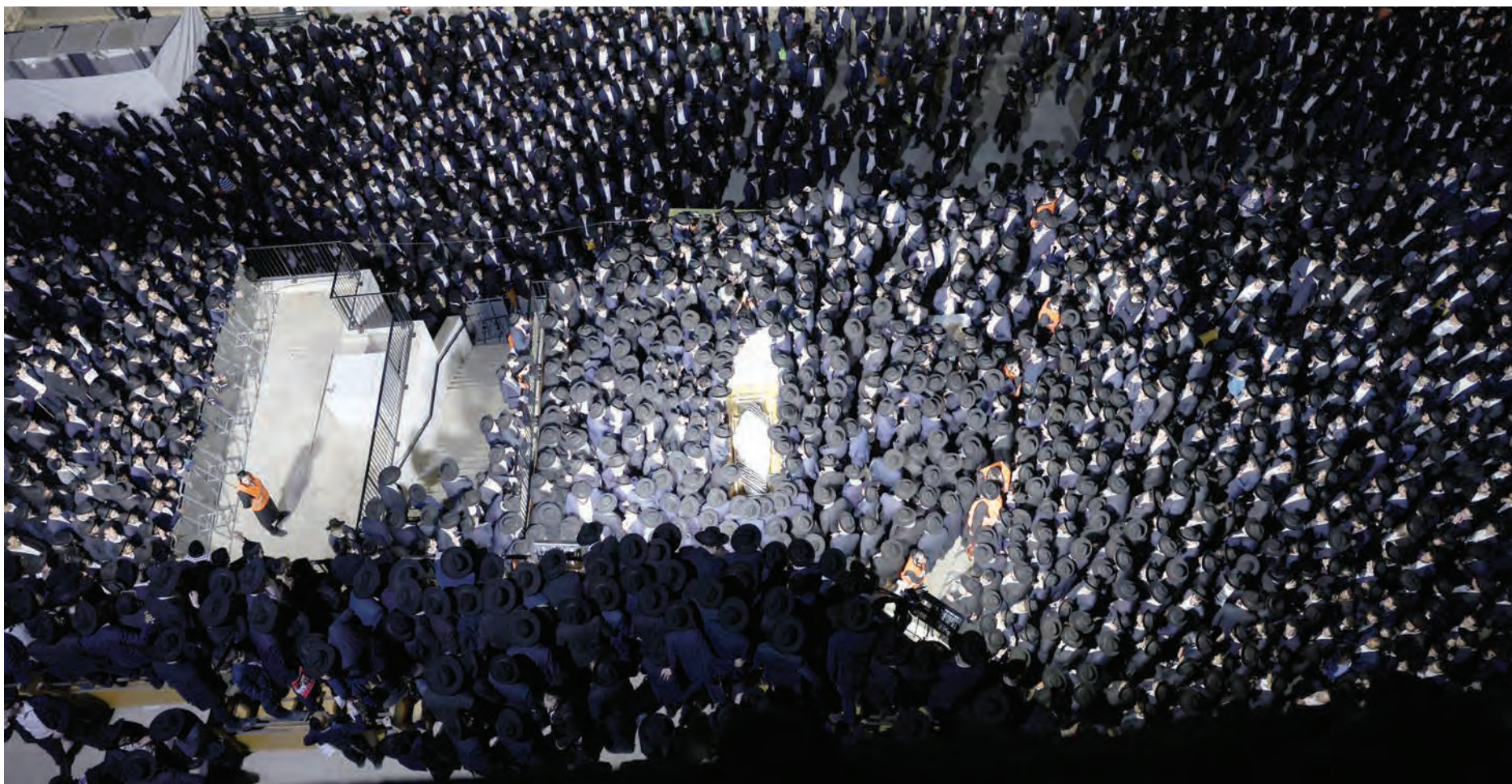

רכב ישראל ופרשו גאון ישראל רבינו עמ"ד מרן רבי אשר הכהן דויטש צוקל"ל

עולם התורה והישיבות וכלל הציבור החרדי בארה"ק ובכל תפוצות ישראל התעמף אתמול בשעות הצהריים באבל כבד ותחושת יתמות נוראה, לאחר שניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, גאון אדיר ועצום בכל מכמני התורה בעומק עיונה, שנושא בעול ציבור בני התורה והמערכות על משמר התורה והיהדות • רבינו זיע"א השיב נשמתו ליוצרה ונתבקש לישיבה של מעלה, אתמול בשעות הצהריים לאחר שונדכך בייסורים של אהבה; בשעות הלילה התקיים בבני ברק המעמד הנורא של אשכבתיה דרבי במעמד רבבות אלפי ישראל

"תורה חגרי שק, אבל יחיד עשי לך"

את הרועה הנאמן שנשא על ליבו הטהור את עול מוסדות החינוך הטהור, ואת כלל בני העליה מוסרי הנפש, וכלל ציבור בני התורה.

כידוע, רבינו הגדול בעל "אבי עזרי" זי"ע, אשר העמיד את עולם התורה בדורנו ע"פ מה שקיבל מרבותיו מעתיקי השמועה, עיצב בכל הנושאים את הצביון התורתי הנכון ואת דרכי הנהגת הציבור, כפי שקיבל ממוסרי התורה מדור לדור. את הפיקדון היקר הזה, עליו מסר את נפשו כל ימיו, הפקיד בידי גדולי הדורות הבאים.

וידועים הדברים שנכתבו בהקדמת "אבי עזרי" (מהדורא רביעאה): "ובענוותינו הרבים בתקופתנו נתרבו אלו הלומדים לקנטר נגד אלו המחזיקים בתורה ובמצוות בצביונה כנתינתה, ולהוכיח בפלפולים של הבל שאין בה ממש, שנשנתו הזמנים, והחובה לקרב את עצמן ואת כל הכלל לאלו התועים ואם ח"ו בדרך זו נלך, במשך הזמן תשתכח תורה מישראל מכל וכל ונלך מדחי אל דחי ח"ו... ולכן אין לנו אלא לעשות את אשר עלינו מוטל לעשות, להרבות תורה ויראה, תורה בטהרתה בשלמותה בצביונה וד' יעשה את שלו, שלא תשתכח תורה מפי הבריות כמו שכרת עמנו..."

החובה הקדושה המוטלת אפוא על עולם התורה והיראה בשעה קשה זו, להמשיך ולשמור מכל משמר על הדרך המסורה לנו מרבותינו. בכל צעד ובכל תנועה עלינו להתבונן ולחשוב היטב, כי בדור זה בו רבו פורצי גדר, כל תווה מהדרך המסורה לנו, סופה מי ישרונו.

"באותה שעה ביקש הקב"ה ונטל נשמתו בנשיקת פה והיה בוכה ואומר מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פעלי און.. וישראל בוכים ואומרים צדקת ד' עשה ומשפטיו עם ישראל, זכר צדיק לברכה ונשמתו לחיי העולם הבא", (ילקוט, וילך).

ויחד עם זאת, שמירה כקוצו של יו"ד, על המשך שושלת הדורות, בדרך המסורה, ובהתבטלות מוחלטת, לשרי האומה וגדוליה, ממשיכי המסורת הטהורה ובראשם לרבן של בני הגולה ומנהיג האומה, רבינו בעל ה'אבי עזרי' זי"ע, ואחריו לרבינו מרן בעל ה'דרכי שמואל' זי"ע, בדמותו המאירה של הכהן הגדול מאחיו, והמעידה כי "אין לו אלא גביו, ד' אלוקיו" והוא ללא חת וללא מורא, משמיע את דבר ד', בקהל עם ועדה.

כְּשֶׁרִי צָבָאוֹת בְּרָאשׁ עִם קֹדֶשׁ מְרָאָה כְּהֵן. אין ספור פעמים, למדו בני הישיבה, אהבת תורה עד כלות הנפש מה היא. אין ספור פעמים עמדו נפעמים נוכח כוחות הנפש העצומים, שחינוך, לא לפחד כלל, שעה שנשמע הקול הגדול "מי לד' אלי", להשמיע דבר ד' בכל מצב, ולא לוותר כלל, לא לוותר על הבנה דקה בסוגיא, לא לוותר על ישר מידה עקושה, לא לוותר על מסירות לצרת הפרט, עד הירידה לפרטים הזוטרים ביותר, בידיעה שה"עולם הזה" של הזולת הוא ה"עבודת ד'" שלי, ולא לוותר על מיתר שאינו מכוון, ועל שום זיוף בצליל הניגון אותו שהגיע במעמד הר סיני, ונמשך דור אחר דור ביד מוסרי התורה, הצליל הענוג של מסורת התורה הטהורה. על זה היה דווה לבנו, אוי נא לנו כי חטאנו, שבת ממנו משרש, של רבינו זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא.

הסתלקותו של רבינו צוק"ל, פעה חלל נורא בעולמנו. כאמור, אין צורך להאריך בדיבור על כח התורה הנשגב של מרן צוק"ל, כאחד מגאוני קמאי, כמו גם על יראתו וקדושתו שהעמידו את עולמנו. אך מלבד כל זאת, כלל ישראל איבד את השומר הנאמן, ששמר כעל בבת עינו על גזלת היהדות, על משמר התורה וההלכה, בדור שבו רבו המהרסים והמחריבים, בני התורה איבדו

חכם מיוחד ממש, גאון מיוחד... מכבירי התורה, גאון גדול בעומק הסוגיות של הש"ס, מלא יראת שמים, יראת חטא, גאון בענווה, עניו... תלמיד חכם עצום, אחד מיחיד התורה והיראה והענווה, אשר 'כל העם עונים אחריו מקודש מקודש', גדול מרבן שמו, קשה להתבטא... רבי אשר דויטש..., לא שכח ת"ח כזה, תורה ויראה וענווה ביחד, והתורה עם עמקות ובהירות... 'אשרי העם שככה לו' שיש להם אחד שמרביץ תורה כזה".

עשרות בשנים, עמד בלהט של תורה, כשאלפים שומעים את שיעוריו, הלוהטים, העמוסים באהבת תורה בלי קץ הנוטפת ממור דברותיו של מורם ורבים צוק"ל, כשבקולו נשמעת קול זעקת ויכוחיהם של אביי ורבא, הרשב"א והריטב"א, המלוות בדקות הגיוני גדולי הדורות, ודמותם של הרמב"ם והראב"ד ר' חיים ור' שמעון, רבותינו ראשונים ואחרונים, כמו מציצים מבין החרכים של קיטונו העמוס בתורה שברחוב הרב וסרמן, ממנו קרנה הורה והגיונה של תורה, אל עמלי התורה ומבקשי החכמה.

עשרות בשנים, שימשה דמותו של "רבי אשר", כסמל לעמל התורה עד בלי גבול, לשקיעות הנוראה, ולעומק השכל והמחשבה. עשרות בשנים בהן מסר את כל ישותו, לכל תלמיד, ולכל מבקש, לכלל ולפרט, מעמיד לגיונות של תלמידים, שבשורש יצירת אופיים ונשמתם, מימי הנעורים, נוצקו בהם בידי האמונות, כחיצים ביד גיבור, העומד על גבם - תורה ויראה, עם קול הזועק באהבה, את דבר ד', ללא חת וללא מורא.

כשהוא מעמיד ומעצב את אישיותם הרוחנית והנפשית עוצבה ביד אומן, עם מוח כביר, לב אדיר, אהבה ומסירות אין קץ, ו"אם דומה הרב למלאך ד' צב-קות" הרי הוא שהיה במשך עשרות בשנים כמלאך העומד על גביהם, ואומר "גדל!" וה"גדל", הוא ללא גבול, כמים שאין להם סוף! לגדול בתורה עם מושגים מדורות קודמים, ביראת ד' ובעבודת המידות, עד כלות הנפש,

עמדנו שם, עם רבבות אלפי ישראל, בעת שקעה חמה, ונזלו דמעות כמים, וקול בכית התורה ולומדיה, עמליה ומקימיה, נשמע ביללות אבל, אֵלֵי צִיּוֹן וְעֲרִיָה, עָלֵי הַגִּיּוֹן מְחוּלָּה, אֲשֶׁר דָּמָם בְּעֲרִיָה, וְעַל וְעַד אֲשֶׁר שָׁמָּה וּבְטוֹל סִנְהֶדְרִיָה - בעת שהמוני בית ישראל, ליוו למנוחת עולמים, את מי שהיה להם לראש ולמשענה, והיה להם למגדלור, בהציבו את קומתם הרוחנית, נדבך אחר נדבך, בתורה, ביראה ובדרך המסורה.

גדול מרבן שמו, גאון בגאונים, דמות מופת לאלפי תלמידיו, ולכל רואהו, לעמלה של תורה, ושקיעות במושגים של דורות קודמים, עם מוח כביר המשועבד לכל סברה בסוגיה, כל הבנה בעומקה של תורה, עם לב גועש, לפיד של אש, אש של יראת ד' טהורה, כוז שהלהיטה דורות של תלמידים כבנים, ועם שילוב של השנים, בגאונות נדירה וברק נוצץ, שהוקדשו לנצל את כל כוחו של הלב, להטיב ולגדל את תלמידיו כאב רחמן.

היה זה גאון ישראל רבינו אשר הכהן, והקולמוס מתקשה לכתוב, זכר צדיק לברכה, שקם כארי, ללחום מלחמת ד', מכח האמת הנוקבת שבקרב, לוותר על כבודו וכבוד תורתו, ולא שלא לסטות מדרך המסורה לנו מדור דור.

היד ממאנת לכתוב, הדיו יבש בקולמוס, אל מול הצואה המצווה, לא להרבות בשבחים, קשה לבטא את המיית הרגשות הגועשים, אך הלב מבקש להביע את הכאב, ואת האהבה הגדולה, שבאה כ"אור החורז" של התלמידים לרבם, אותה אהבה ומסירות שחש כל מי שרגליו עמדו במפתן קיטונו של רבינו, לשמוע תורה, ללמוד יראת אלוקים טהורה מה היא, ולקבל עצת אהב, בדעת ובתבונה.

כמו קול ממרום מהדהדת עוד באוזנינו קול קריאתו של מרנא בעל ה'דרכי שמואל' בעצרת שנערכה לפני למעלה משבע שנים, בככר הרב דסלר בבני ברק, שם תיאר את דמותו של רבינו גאון ישראל צוק"ל, גאון התורה והענווה - "תלמיד

גאון ישראל רבינו עמ"ד מירן רבי אשר הכהן דויטש זצוק"ל

■ מאת י. שורף

זיע"א לרבי בנימין זאב זצ"ל נשמעה כאשר נשאל מרן זצוק"ל היאך יצליח לעצב את דמותה של בני ברק כעיר של יראים ושלמים, בזמן שבאותם ימים היו רובם של תושבי העיר מחוגים פשרניים? על כך השיב מרן זצוק"ל שעם רבי בנימין זאב זצ"ל ועוד מספר יקרי רוח כמותו מיוצאי יהדות הונגריה נהפוך את העיר כולה לעיר חרדית!

לאחר נשואיו התוודע למרן הרב מפוני-בז' זצוק"ל שבחר בו להיות עוזרו ויד ימינו בניהול מוסדות ישיבת פוניבז' ובפרט מוסדות בתי אבות, בהם התחנכו אלפי ילדי ישראל, החל מפליטי השואה וילדי טהרן ועד נערים ממשפחות חרדיות ברחבי הארץ שלא היה בעירם מקום חינוך תורני והביאו את ילדיהם להתחנך בצילו של עולם התורה.

במשך עשרות שנים ניהל רבי בנימין זאב זצ"ל את בתי אבות ללא כל עזרה כלכלית ממרן הרב זצוק"ל, כשבכניסתו לתפקיד הוא אף נטל על עצמו את החובות הרבים שהיו למוסד מתקופות קודמות, ובכך הסיר מעל מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל את הדאגה והעול של מוסד זה שהציל אלפים רבים מבחינה רוחנית וגשמית.

לצד הבנתו את צרכי התקופה לא חסך מה-נערים במוסד שום דבר שהיה יכול להביא לרווחתם, דאג לשמחם ולפנק אותם והיה חביב על חניכיו הרבים לאורך כל שנותיהם. אך לעומת זאת את ביתו ניהל בפשטות עצומה, ללא כל סממן של מותרות ואפילו כסא מרופד לא הסכים שיכניסו לביתו.

לאחר פטירת מרנא החזון איש היה מהמתפללים הקבועים בבית מדרש חוג חתם סופר בראשות הגאון רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל, שם שימש כבעל תפילה בימים נוראים, כשבכיותיו ודמעותיו הרעידו את הל-בבות לתשובה. בכלל היה מרבה להתפלל בדמעות שליש להצלחת בניו בתורה ויראת שמים.

קשר מיוחד היה לו עם הגאון האדיר רבי שמואל הלוי וואנר זצוק"ל בעל שבט הלוי שאת כל ספקותיו ושאלותיו ההלכתיות היה מביא לפניו, ואף הוא זצוק"ל הראה לו חיבה יתירה והרעף עליו ועל בני ביתו מתורתו וירא-תו כשלימים התבטא עליו בביטויים מיוחדים. כשהקשר המיוחד עם בניו הגאונים של רבי בנימין זאב זצ"ל נשמר לאורך כל השנים.

גם אמו הרבנית מרת לאה ע"ה הצטיינה ביראת שמים טהורה ובדקדוק ההלכה, ואף הגאון האדיר בעל שבט הלוי זצוק"ל ציין לא פעם שניכר על השאלות שהיא שולחת לפניו על דקדוק הלכה מופלג ביותר.

קרבה מיוחדת שררה בין ביתו של רבי בנימין זאב זצ"ל עם רבינו הגדול מרן בעל האבי עזרי זצוק"ל, כאשר מלבד המגורים בצ-וותא בדירה הצמודה לדירת מרן זצוק"ל בעת המשך בעמ' 4

הגאון הגדול רבי ברוך שמואל בן לאה לרפ"ש לסופר 'הפלס' על אביהם זצ"ל, סופר על האופן בו זכה לקרבה הגדולה אצל מרנא החזון איש באמרם: "היה זה בשנות בחרותו כאשר ניגש הוא למרן החזון איש זיע"א ושאלו האם מותר לו לאכול בשר לאחר שנדר שלא לאכול בשר מחשש של איסור. מרן זיע"א הפנה אותו לשאול רב מסוים מה הדין. אבא זצ"ל נחרד, "אבל הוא מהרבנות?!" מרן זיע"א נהנה מתשובתו של הבחור הצעיר, וענה לו על אתר: "אם כך, מהיום תוכל לשאול אותי בכל דבר". כך נוצר הקשר הראשוני שנמשך זמן רב. מאז לא זוה ידו מתחת ידו של מרן זיע"א."

בית צדיקים יעמוד

הערכתו המיוחדת של מרנא החזון איש

להינצל ממלצות הטרף של הצורך הנאצי כאור מוצל מאש ונצר למשפחתו הענפה שעקדה על קידוש ד'. בחסדי שמים זכה שגם ארוסתו זכתה להינצל מהתופת ועלתה לארץ ישראל וכאן זכו להקים את ביתם על אדני מסורת אבותיהם כשרבי בנימין זאב זצ"ל היה אחד המיוחד בקרב קהל חוג חתם סופר בעיר בני ברק.

היה מנאמני ביתם של מרנן גדולי הדור וב-מיוחד זכה לקרבה מיוחדת אצל מרנא החזון איש זיע"א. היה מבאי ביתו ומהמתפללים הקבועים במניין ואף היה הבעל קורא הקבוע של מרנא החזון איש זיע"א. כמו כן זכה לקבל ממנו הוראות והדרכות רבות בכל תהליכות חייו.

לימים בשיחה שמסר הגאון הגדול רבי אשר זצוק"ל בצוותא עם אחיו יבדלחט"א

עולם התורה והישיבות וכלל הציבור החרדי בארה"ק ובכל תפוצות ישראל התעטף אתמול בשעות הצהריים באבל כבד ותחושת יתמות נוראה, לאחר שניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, בעלייתו לגני מרומים של גאון ישראל פאר הדור והדרו, שר התורה ושלט במכמניה, אשר משחר טל ילדותו שקד ויגע בכל כוחו על דלתי תורה, דלה והשקה מבארה והנחיל מורשתה לאלפים ולרבבות, תלמידים ומעתיקי שמועתם של מרנן גדולי הדור זיע"א ובראשם מרן הרב מפוניבז' ורבינו הגדול מרן בעל האבי עזרי זצוק"ל, מרא דכולא תלמודא, בקי בכל חדרי תורה במשנה וגמרא, כל רז לא אניס ליה, חובר חיבורים יקרים וש-מועותיו מתבדרן בבתי מדרשא, אב ורועה נאמן חסידא ופרישא, הכהן הגדול מאחיו, ממנו עצה ותושיה, פתח דלתות ליבו וביתו לכל צר ומצוק, ובנועם אמרותיו הרעף טללים של נחמה לשבורי לב, הגאון האדיר רבי אשר הכהן דויטש זצוק"ללה"ה ראש ישיבת פוניבז', שבהיכלה הרביץ תורה ויראה קרוב לארבעים שנה, גידל והעמיד תלמידים לאלפים במסירות עילאית בכל חלקי התורה, העתיק השמועה והעביר המסורה, סלל נתיבה והנחיל מורשה והאיר תבל ומלואה, שהשיב נשמתו ליוצרה ונתבקש לשיבה של מעלה, אתמול בשעות הצהריים לאחר שנודרך בייסורים של אהבה, ובמעמד רבבות אלפי ישראל הובא למנוחת עולמים אמש בבית החיים פוניבז' בבני ברק, ותרכ בבת יהודה תאניה ואניה.

מתולדותיו

רבינו זצוק"ל נולד בכ"ה כסלו תש"ו בש-כונת זכרון מאיר בבני ברק, לאביו הרבני המר-פלג ר' בנימין זאב הכהן דויטש זצ"ל, ולאמו מרת לאה ע"ה בת רבי יעקב אדלר זצ"ל, שיחד זכו להעמיד דורות של גדולי תורה ויראה, והיו לסמל ומופת כמסורת המשפחות המפוארות של היהדות החרדית השורשית בהונגריה ממשיכי דרכו של מרנא חתם סופר ותלמידיו. בטרם עלה אביו זצ"ל לארץ הקודש היה תלמידם של רבותיו ראשי הישיבות בהונגריה, כשבתקופה האחרונה לפני עלייתו לארץ היה תלמידם של הגה"ק רבי יעקב יחזקיה גרי-נוולד זצוק"ל מח"ס ויגד יעקב גאב"ד ור"מ בעיר פאפא ורבי שמעון ישראל פוזן זצוק"ל רב ור"מ שאפראן ולאחר המלחמה ר"מ ב-ישיבת סאטמר בניו יורק, כשרבי בנימין זאב החזיק עצמו כתלמידם המובהק ואף קיבל עליו מנהגי רבותיו.

באותה תקופה בא בקשרי שידוכין עם רעייתו מרת לאה ע"ה, אך בעקבות המל-חמה העולמית שפרצה נשלח אליו צו גיוס מהצבא ורבי בנימין זאב נאלץ לברוח על נפשו מהונגריה בדרכו לארץ ישראל. כך זכה

< המשך מעמ' 3

שהתגורר ברחוב הרב וסרמן, שם עקב אחר דרך חינוכם וצמיחתם הרוחנית בקדושה וב-טוהרה של ילדי המשפחה.

כך היה רבי בנימין זאב מקורבו ונאמנו ומנאמני ביתו לאורך כל השנים. לא אחת היה מרן זצוק"ל מציין בפני תלמידים את האווירה המיוחדת ודרכו החינוכית של רבי בנימין זאב זצ"ל שבזכות כך זכה הוא ורעייתו הרבנית לאה ע"ה להקים בית של תורה, בנים ובני בנים גדולי התורה ומנחילי מורשתה.

בשיחה הנזכרת עם סופר 'הפלס' סיפר רבינו זצוק"ל, שהוא פגש פעם תלמיד חכם אחד מבוגרי בתי אבות, שאמר לרבינו, שב-שעתו בסיימו את לימודיו בבתי אבות והיה אמור לעבור ללמוד בשיבה, התייעץ אביו שהיה מיוצאי ישיבות הונגריה עם רבי בני-מין זאב זצ"ל, האם לשלוח את הנער לישיבה חסידית בדרך הישיבות שהיו בהונגריה או שמא לשלחו לאחת מהישיבות הליטאיות? כשהתשובה של רבי בנימין זאב הייתה: "אף אני התלבטתי רבות בשאלה זו, אך החלטתי שכאן בארץ ישראל, זו הדרך. אנחנו מוכרחים לדאוג שצאצאנו ימשיכו בדרך התורה, והתור-רה נמצאת בהיכלי התורה".

זכה רבי בנימין זאב זצ"ל ורעייתו הרב-נית ע"ה וראו עולמם בחייהם כשכל בניהם זכן להיות מאורי התורה והחסד בהם רבינו זצוק"ל ואחיו הגאונים שיבדלחט"א. כשבני המשפחה מספרים שלא אחת היה רבי בנימין זאב זצ"ל מגיע לבתי המדרשות והיכלי התורה בהם מסרו בניו את שיעוריהם ברבים על מנת לעודד את רוחם ולרוות נחת דקדושה מיוצ"ח.

משחר טל ילדותו

בבית גדול זה הספוג ניחוח הוד קדומים זרח אורו של רבינו אשר הכהן זצוק"ל, אשר מינקותו ספג לקרבו יראת שמים טהורה, מסורת החינוך ודקדוק ההלכה. את משנת חינוכו הראשונה קיבל רבינו זצוק"ל אצל רבותיו בת"מ מרכז בבני ברק. כבר באותן שנות ילדות בלט בקרב בני גילו בהתמדתו העצומה, בהבנתו הבהירה וביראת שמיים טהורה שהייתה נסוכה על פניו, לצד היותו מאיר פניו לכל חבריו כשרבותיו וכל מכריו מועידים אותו לגדולות ונצורות.

בהיכלה של אם הישיבות

עם סיום חוק לימודיו עבר ללמוד בישיבה לצעירים שע"י ישיבת פוניבז' ולאחר מכן עלה ונתעלה לכבשנה של תורה בהיכל הישיבה הק', כשכבר בתקופה הראשונה זכה להיות בין הבולטים שבבני הישיבה. הן בהתמדתו העצומה, בעינו המעמיק ובסברותיו הבהירות והמחכימות.

תוך תקופה קצרה זכה להימנות על בחירי תלמידי מרגן ראשי הישיבה הגאונים: מרן הרב זצוק"ל, מרן רבינו הגדול בעל האבי עזרי זצוק"ל מרן רבי שמואל רוזובסקי זצוק"ל ומרן רבי דוד פוברסקי זצוק"ל.

למרות גילו הצעיר לא היה זה חזון נפרץ לראות את וותיקי הבחורים בישיבה שבאו למקומו בהיכל בית המדרש והציעו לפניו את קושיותיהם בסוגיות השונות וכן לבקש ממנו הסכמה על חידושים וביאורים שהעלו בעת לימודם.

אחד מוותיקי בני הישיבה העיד שבהיותו כבר שיבסר עסקו בהיכל הישיבה באחת הסדר-גיות החמורות שבש"ס, ובעודו משקיע את מחשבתו ועינוו להבין עד דק את כל סברות דברי רבותינו הראשונים בסוגיא, עד שמרוב מאמץ התעלף על מקומו בהיכל הישיבה. לאחר שהעירו אותו מעלפוננו המשיך לעיין

ילדים וגידולם וחינוכם לתורה כאילו היו יל-דיהם ממש.

לאחר נישואיו עבר להתגורר יחד עם הר-בנית שתבלחט"א ברחוב רב אמי 8, בשכונת לגדולי התורה זצוק"ל, וביניהם גדולי תלמידי החזון איש כהגאון הגדול רבי יהודה בויאר זצוק"ל ועוד, עמם היה משתעשע בדברי תורה בעומק העיון.

ביתו נודע כבית גדול לד' ולתורתו, שכל מבקש תורה יכול למצוא בו את מבוקשו. בד-מנים לא זמנים היה ניתן לראות התקלויות בפתח ביתו, של בחורים וצורבים צעירים ומ-בוגרים, שבאו לברר סוגיא מוקשה, או לשמוע שיעורים וחבורות מאת הגאון האדיר.

כבר באותם ימים היו תלמידי חכמים וב-חורים באים לשוחח עמו בכל מרחבי הש"ס כפשוטו, ורבינו הגאון האמיתי זיע"א שכל רז לא אניס ליה, בתוך רגעים אחדים נכנס לנככי הסוגיות בעומק העיון, בכל מקום שנשאל בו, לתדהמת ופליאת הלומדים שזכו לראות בעי-ניהם גאונות נדירה ובלתי מצויה כאשר כל התורה כולה מחוורת לו כשמלה.

פעם סיפרו ילדיו כי בילדותם אירע לא אחת שהרבנית שתחי' הייתה צריכה לצאת מהבית לצורך עבודתה למשך ימים שלמים, והילדים שיחקו ולא הלכו לישון על אף שכבר הגיעה שעה מאוחרת, כאשר ראש הישיבה שקוע בלימודו ולא שת ליבו לכך, עד שהיה קם הח-ברותא ומשכיב אותם לישון מאחר והפריע רק לו הרעש שהילדים גרמו במשוכתם.

התמדתו באותם ימים גברה לאין שיור וקץ. היה יושב ועמל על התורה בהתפשטות הגשמיות כפשוטו, ומעשי הוד נוראים מסופ-רים על ימיו ולילותיו של אשר היו מקשה אחת של תורה בלבד.

ישיבת "מעין התלמוד"

בהיותו אברך צעיר החל במסירת השיעור-רים בישיבה לצעירים מובחרים "מעין הת-למוד" בראשות מחותנו לעתיד הגאון רבי מרדכי דב קרשינסקי שליט"א.

מרן זיע"א עוד היה אז אברך צעיר יחסית, וכבר אז יצא שמו לתהילה בכל מרחבי עולם < המשך בעמ' 6

להוצאת שיעוריו וחידושיו של מרן זצוק"ל, כשהגרמ"צ שליט"א לא הרשה להרפס שום ספר מחידושי בעל האבי עזרי זצוק"ל בלא שיעבור על הדברים ויאשר את הדפסתם. לקירבה מיוחדת זכה גם ממרן ראש הישי-בה רבי שמואל רוזובסקי זצוק"ל שהשתעשע עמו רבות בדברי תורה, והיה מאזין בקשב רב להערותיו וחידושי. לאחר פטירתו של מרן הגר"ש רוזובסקי זצוק"ל, היה רבינו שותף בעריכת כתביו ושיעוריו והוצאתם לאור עולם. בהגיעו לשנתו הי"ח ובהמלצת מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל, החל רבינו זצוק"ל ללמוד בחברותא מדי יום בסדר שלישי וכן בלילות שבת ומוצאי שבת עם יבדל"א הגאון הגדול רבי אליעזר דינר שליט"א. לימוד זה היה במ-סכתות שאינן כלולות בסדר הלימוד הרגיל בהיכלי הישיבות, ומהן יסוד ופינה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. כך למדו מסכתות עירובין, חולין ונדה. כשחברותא זו נמשכה לאורך שנים רבות גם לאחר נישואי רבינו זצוק"ל.

הבית ברחוב רב אמי

בהגיעו לפרק האיש מקדש ביום ט"ו שבט תש"ל בנה ביתו עם רעייתו הרבנית מרת מרים תליט"א בת הגאון רבי רפאל אייזנברג זצ"ל שזכה לחבר ספרים רבים בהשקפה ואמונה, בהם הספרים: חבלי משיח בזמננו, נחקה ונשובה, ועוד, והעמיד דורות של בנים וחת-נין גדולי תורה ויראה, והקימו יחדיו את הבית המפואר לתורה וחסד. כשלצד היות הבית תל תלפיות של תורה, כשרוב שעות היום פונים לבית זה בשאלות להבנת הסוגיא או בירור ההלכה וכן חברותות רבות שבאו בזה אחר זה ללמוד עם רבינו זצוק"ל, היה בית זה יתד ופינה לרבבות פעולות חסד כשכל דל ונכה רוח פוקדים את הבית למצוא מזור למ-כאוביהם ומצוקותיהם הפרטיות. כמו כן היה הבית פתוח לשאלות ובקשות בנושאים הק-שורים לגידול ילדי ישראל כשהרבנית תליט"א הרי היא כיוכבד ומרים עליהם נאמר ו'תחיין את הילדים'. הן בפן המקצועי כשילודות רבות היו פונות לבקש את סיועה של הרבנית תליט"א בעת לידתן, והן בכך שהכניסו לביתם

בכל כוחו בסוגיא וקיים בעצמו אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה.

מסירות נפשו להבנת דברי רבותיו הביאה אותו להתחבב על כל ראשי ורבני הישיבה זצוק"ל שראו בו כלי מחזיק ברכה וכבור סיד שאינו מאבד טיפה. לחיבה וקרבה יתירה זכה ממורו ורבו המובהק, מי שעקב אחר גידולו משחר טל ילדותו, מרן רבינו הגדול בעל האבי עזרי זצוק"ל, שלנגד עיניו קרם חזונו מאז היותו של רבינו נער קטן לראותו גדל להיות אילנא וברבא בכרמה של תורה, ומאז אותן שנות בחרות של רבינו זצוק"ל הועידו מרן זצוק"ל להיות מנחיל מורשתה של תורה ודרך עיונה לצעירי צאן בית ישראל.

אף רבינו זצוק"ל ראה במרן בעל האבי עזרי זצוק"ל את מורו ורבו המובהק וכפי שהעיד הוא עצמו פעמים רבות, שלאורך כל שנות חיי חיותו של רבינו הגדול זצוק"ל לא היה דבר קטון או גדול בכל תהלוכות חיי ששעה או פעל בטרם קיבל את הוראתו המפורשת של מרן בעל האבי עזרי זצוק"ל היאך לפעול ומה לעשות. זאת הן בדברים הנוגעים אליו באופן אישי, והן בעניינים הנוגעים בדרכו בהרצת התורה ובכל פעליו ודרכיו.

על ההערכה וההוקרה המיוחדת של מרן בעל האבי עזרי זצוק"ל ללימוד התורה של רבינו זצוק"ל, סיפר אחד מבאי ביתו של מרן זצוק"ל: "היה זה תקופה קצרה לאחר נישואיו של רבינו זצוק"ל, באחד מימי חול המועד סוכות עלה רבינו להקביל פני מרן זצוק"ל בסוכתו, כשהוא מיסב עם תלמידים ואורחים רבים. כשראה מרן את רבי אשר נכנס לסוכה היה סבור שבא לשאול איזו שאלה שעלתה לו בלימודו ולכן פנה אליו בשאלה: לשם מה הגעת? ועל כך השיבו שבא כנהוג ומקובל להקביל פני רבו ברגל. ענה לו מרן זצוק"ל: "אתה פטור ממצווה זו, הלימוד שלך יותר חשוב ממצווה זו!".

לאחר שחשכו המאורות בט"ז לחודש מר חשוון תשס"ב בהסתלקותו של רבינו הגדול רבו המובהק רבינו הגדול בעל האבי עזרי זצוק"ל, ביקש ממנו הגאון הגדול רבי מאיר צבי ברגמן שליט"א שיעמוד בראש חבורת התלמידים גדולי תורה שיפעלו

הת ית ונו

בתוך ים היגון העוטף את עולם התורה וכלל ישראל

אבל יחיד עשי לך

בא השמש בצהריים, מי יתן ראשנו מים
ודמוע תדמע עינינו עד דכדוכה של נפש
על אלה אני בוכיה, עיני עיני ירדה מים,
עת נצחו ארלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש

נפלה עטרת ראשנו

רבינו הגדול גאון ישראל ושר התורה זיע"א רבינו אשר הכהן זצוק"ל

אבלים ועטופי יגון אנו כל העוסקים במלאכת הקודש שהוטלה עלינו
ע"י רבינו מרן רשכבה"ג ה'דרכי שמואל' זיע"א שהפקיד בידי 'הפלס'
את האחריות הנוראה לעמוד במערכות ההסברה של עולם התורה ולהביא אל קהל יראי ד'
את הרעיון התורתי בטהרתו, לעמוד על משמר היהדות הנאמנה בעיתות חושך ואפלה,
בדרך המסורה מסיני כאשר קיבלנו מרבותינו מדור דור,
ולאחר הסתלקותו היה רבינו זצוק"ל מורה דרכנו ועטרת ראשנו ועמד לימיננו
בכל התקופות הקשות ובסערות הימים

אוי לנו כי הושברנו

תחינה נישא פני ק-ל דר במרום, שזכות רבינו הגדול תעמוד לנו, לבל ירפו ידינו
בשבר הגדול אשר השברנו, שיהיה לנו למליץ יושר לפני כסא הכבוד, למען נוכל
להמשיך ולהיות שלוחים נאמנים, כמשאת נפשו הטהורה, ויהיה חסד ד' עלינו
שלא תצא תקלה מתחת ידינו ונזכה להרבות כבוד שמים - עד בוא גוא"צ בב"א

הפלס

< המשך מעמ' 4

התורה. הייתה זו משרתו התורנית הראשונה, ואז החל במסכת הרבצת תורתו שנמשכה בעוז ובתעצומות עד יומו האחרון. שם החל אורו הגדול והבהיר להאיר בעוצמה רבה ומיוחדת, ושם ניכרה דמות מופת עילאית ויחודית של גאון אדיר ועצום בכל מכמני התורה בעומק עיונה, עומק נשגב ומבהיל, שכבר אז היה משולב ומאוחד בידיעת כל חלקי התורה. במשך שנים הכיר טובה לישיבה, באומרו כי שם הוא הוכשר למסירת שיעורים לתלמידי דים, כי קודם לכן הוא לא חשב שהוא יודע למסור שיעורים.

באותה תקופה הציעו לו משיבה חשובה בבני ברק לשמש כמלא מקום ראש הישיבה ולאחר מכן לעבור לכהן כר"מ בישיבה, אך כדרכו הלך להיוועץ בכל דבר ברבינו הגדול מרן האבי עזרי זיע"א שהשיב לו בשלילה. וכן הציעו לו לכהן במקביל לתפקידיו כראש ישיבת גור בתל אביב, גם שם סירב באומרו כי אינו זקוק לפרנסה נוספת.

ישיבת "כנסת בית אהרן"

בשנת תשמ"ו נקרא לכהן כר"מ בישיבת "כנסת בית אהרן" בשכונת הר נוף בירושלים, שעמדה בראשות הגאון רבי אפרים ראובן זורייבין זצוק"ל, וכמשגיח הישיבה כיהן הגאון הגדול רבי אהרן פלדמן שליט"א. קודם בואו לישיבה הלך לקבל את ברכתו של מורו ורבו רבינו הגדול מרן האבי עזרי זיע"א, שעמד מאחורי בואו לישיבה זו, ולימים התבטא כי הרב שך שלח אותו לשם כי "אולי הרב שך רצה לבחון אותי ואת שיעוריי..."

הישיבה קנתה את שמה הטוב, פרחת ושגשגה בטובי הבחורים שבאו לקנות שם את תלמודם, כאשר ראש הישיבה זצוק"ל עומד ומרביץ תורה בהדר גאונו ומעמיד תלמידים הרבה. באותם ימים היה נוסע בתחילת השבוע לירושלים, שם היה שוהה בכל ימות השבוע וחוזר לביתו רק לקראת שבת קודש.

רחובות שכונת 'הר נוף' הירושלמית היו מוכרות לו כעל כף ידו, במשך שנות כהונתו בישיבה שם, היה נוהג לצעוד הלוך ושוב ברחבי השכונה ולחשוב בלימוד ימים ולילות. עדויות רבות נשמעו מפי תושבי השכונה שפגשו אותו צועד הרחק ממקום מושבו ושוכח מעצמו בשקיעותו המבהילה בתורה כחד מגאוני קמאי. השיעורים בישיבה היו מעמדים נוראים רוויים הוד של כבוד התורה, חריפותו הגדולה וישרות ליבו ומוחו התמזגו יחד לאוזניהם הכרויות והצמאות של תלמידי הישיבה.

מעשה נורא הוד שפורר הדים רבים בזמנו ולימד על שקיעתו הנוראה, אירע פעם אחת הנסיעות לישיבת 'כנסת בית אהרן' בירושלים, כשנסע עמו אחד מתלמידיו שליט"א, כשהוא עולה לאוטובוס ומניח את התיק בפאתי האוטובוס שהיה מלא עד אפס מקום. לפתע באמצע הנסיעה התגלה חשש לחפץ חשוב באוטובוס והתעוררה בהלה, כאשר הנהג שואל את הנוסעים למי שייך התיק העומד בצד, ומשלא נענה הזמין משטרה וכל הנוסעים עזבו ירדו במהירות מהאוטובוס. כאשר ראש הישיבה ראה כי כל הנוסעים יורדים, חשב כי הגיעו לתחנה וירד כשהוא לוקח עמו את "התיק החשוד" לתדהמת הנהג, השוטרים וכל הנוסעים שהתרעמו על המהומה שעורר, והוא התנצל מיד כי כלל לא שם ליבו לכלל המהומה שהתעוררה סביבו...

לאחר מכן במהלך חורף תשמ"ח כאשר נקרא על ידי רבינו הגדול מרן האבי עזרי זיע"א להרביץ תורה בישיבת פוניבז', שאל את מרן זיע"א האם יעזוב את הישיבה על

אף שנאמר לו כי עזיבתו תהווה נזק לישיבה, ולאחר שנענה בחיוב, הכיר לטובה את הגר"א זורייבין זצ"ל, שהביע את הסכמתו ברצון שי עזוב את הישיבה.

הרבצת התורה בישיבת פוניבז'

במהלך חורף תשמ"ח נקרא על ידי רבינו הגדול מרן האבי עזרי זיע"א לכהן פאר כר"מ בישיבת פוניבז', ואכן מאז נכנס לישיבה בתחילת זמן קיץ תשמ"ח, החלה המסכת המרכזית בחייו של הרבצת תורה ומסירתה לאלפים בפסגת העיון בכל החושים.

כבר בחודש ניסן תשמ"ח השתתף בישיבת צוות רבני הישיבה בראשות ראשי הישיבה זצוק"ל לקבלת תלמידים חדשים בישיבה, ומיד לאחר מכן החל מסירת השיעורים, שנאמרו בקולות וברקים ועוררו הדים רבים. דמותו הגדולה כשר התורה וגאון ישראל זצוק"ל, היוותה מוקד משיכה לרבים.

לאחר היום הראשון בו מסר את השיעור, כאשר עד אותה תקופה כלל השיעורים נמסרו באידיש, הגיעו תלונות מבחורים צעירים שלא הבינו, לאחר שקודם לכן בשנים שלפני כן היה מנהג למתורגמן לחזור על השיעור בעברית, ורבינו הגדול מרן האבי עזרי זיע"א הורה לו להתחיל למסור שיעורים בעברית מאחר וזו כבר השפה המדוברת. ואכן היה זה רבינו זצוק"ל הראשון שהחל למסור שיעורים בעברית ולאחר מכן בהדרגה עברו כל הר"מים ללשון המדוברת. היו כאלו חשובים מאד שבאו אליו בטרוניה מדוע נוהג כך, אך הוא מילא פיו מים ולא סיפר ממי קיבל את ההוראה. רק בשנים האחרונות סיפר כי מי שנתן לו את ההוראה לכך היה מרן הרב שך

זיע"א. וכאשר נשאל מדוע לא סיפר זאת בזמנו לאלו שהתרעמו על כך, ענה כי "אם הרב שך היה רוצה לספר ברבים שהוא נתן את ההוראה הוא היה יכול להודיע זאת, אולם הוא נתן לי את ההוראה באופן אישי ומסתבר שכן הוא רצה שזה יתבצע..."

מאז, במשך קרוב לארבעים שנה הרביץ רבינו מרן זיע"א תורה בתלמידים, כאשר כולם רואים בו דמות הוד של ספר תורה הדבוק בכל רמ"ח אבריו בכל מקצועות התורה, ושל מי שיעמיד דורות תלמידים בתורה לאמיתה, כפי שאכן הוכח בעשרות שנות הרבצת התורה ביישיבה שהיה כמלאך העומד על קודקודם של תלמידיו ואומר גדל.

מני אז עברו תחת שטבו אלפי ורבבות תלמידים, אשר כולם נתקפו אתמול ביגון קודר ובהלם כבד, מתוך אבל ובכי תמרורים, אוננים ובוכים מאין הפוגות על עלותו בסערה השמימה של חמדת כל ישראל, פאר הדור והדרו, שר התורה ושליט במכמניה אשר האיר את כל ישראל בתורתו הגדולה בגאונותו העצומה ובצדקותו המופלאה, ולא הותיר אחריו כמותו.

רב ותלמיד

במשך כיוכל שנים, ניצב מרן גאון ישראל זצוק"ל "כמלאך הניצב על ראש דרך", ומסר את כל חלבו ודמו ואת כל שעור קומתו הענקית, להעמיד ולגדל תלמידים כבנים. אלפים אלפים של תלמידים כבנים, העמיד במשך קרוב ליובל שנים, באהבה ובחמלה ובנועם אין קץ.

תלמידיו ותלמידי תלמידיו היו קשורים אליו בעבותות אהבה עד לאין שיעור. לימדם דרכי עיון בתורה בצורה מופלאה ונדירה,

ש.ז.ה.

אָנָה אָנַחְנוּ הוֹלְכִים

הָאָב אֵינָנו, פִּיתוּמִים הָיינוּ
וְאוֹלָם! כְּפָלִים אֲבָכָה וְאַתְבָּהּ
עָלֵי חֲשֵׁן אֶפֶל וְעַרְפֶּל
נָפֵל רֹאשׁ וְנִסְתָּלֵק דָּבָר
אָהָה! סָגֵר עָלֵינוּ הַמְדָּבָר
אָנָה אָנַחְנוּ הוֹלְכִים --

וְאַשְׁתָּאָה וְתַאחֲזִנִּי חֲלַחְלָה
עֲתָה מֶה וּמָה הָלָאָה
אָבוּדִים, מְחַפְּשִׁים, נִבְכִּים
אָנָה אָנַחְנוּ הוֹלְכִים?

וְאוֹלָם יָדַע יִדְעָתִי
יַעַן אֵת אֲחִי אֱלוֹפֵי הַכְּרָתִי
אֲשֶׁר יִהְיֶה, אֵיךְ שִׁיְהִיָּה
הוֹלְכִים אָנַחְנוּ!

הַיְלָדִים רַפִּים, הַבְּנִים מְכִים
הַצָּאֵן תּוֹעָה, אֵין רוּעָה
אֶךְ יוֹדְעִים אָנוּ אֵת שֶׁלְפָנֵינוּ
הַדֶּרֶךְ מְסוּרָה בִּידְעֵינוּ
יַחַד, כְּלָנוּ, בְּרָאשׁוֹת רַבּוֹתֵינוּ
בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ גָּלוּ

וְיֵהִי אַחֲרֵי מוֹת פֶּהָן וְגִדּוֹל
וְהֵנָּה קוֹל נְהִי מְהִיכֵל
עָלֵי תוֹרָה, תִּיקָה וְנִרְתִּיקָה
רַבֵּינוּ! אֲבִינֵנוּ! אֵיכָּה --

אֵיָה גָאוֹן הַתּוֹרָה הַמְפֹּלֵא
אֶהְיֶה כִּינוּהָ וְאֵילִילָהָ
אֵיָה פֶה הַמְתַּגְבֵּר בַּתּוֹרָה
בְּלֶהֱב, בְּלֶהֱט, בְּרוּב אוֹרָה
אֵיָה רַב וּמוֹרָה לְאֻלָּפִים
וְעֲתָה אֲבִלִים, דְּוִים וְסַחּוּפִים

אֵיָה נִזָּר שְׁקִידַת הַתּוֹרָה
שְׁפֵל רוּחַ וְעֵנִי נוֹרָא
גּוֹמֵל וּמִשְׁפִּיל אֶל דֵּל
יַחֲדִיד וּמִיַּחַד לְשֵׁאת בְּעַל
רֹאשׁ וְרֹאשׁוֹן לְעַם קְדוֹשׁ
לְקוֹמָם וּלְהַפְרִיחַ כְּרֶם נָדֵשׁ
נִשְׁאָנוּ עַל לוּחַ לֵב טְהוֹר
שְׁבִשְׁפִלָנוּ עֲמֵד לָנוּ וְיֵהִי אוֹר
וְיִלָּךְ רַבֵּנוּ אֲשֶׁר לְדִרְכּוֹ ---

וְאָנַחְנוּ...
אָמְנָם עַל רַבֵּינוּ יְגוֹנָנוּ

והעמיק עד אין חקר בתורת אמת. הנחיל והעמיד דרך לימוד המשך ישיר לדרכם של רבותיו מצוקי ארץ זיע"א.

תלמידיו שהתקבצו סביבו, דבקו בו בצורה נדירה ומופלאה בכל ליבם ונפשם ודבר זה היה לפלא ולמושג חדש בדוגמא של 'רב ותלמיד'. הם דבקו בו לכל חייהם עד זקנה ושיבה בכל נושא ועניין.

טובי הכשרונות של תלמידי ישיבת פוניבז' המעטירה, ינקו מבאר תורתו הבלתי נדלית בכל מקצועות התורה, והוא השיב להם אהבה גדולה, סבל את סבלם ודאג לכל מחסורם. בענוותנותו הנודעת ישב עם תלמידיו כשווה בין שווים, לימדם והדריכם במאור פנים.

תלמידיו חרדו מפניו ביראת רוממות שאינה מצויה, יחד עם "אהבת עולם" בלתי נדלית. תופעה חריגה וייחודית זו בדורות האחרונים, מהווה בבואה של "רב הדומה למלאך ד' צב-קות", אשר "תורת אמת יבקשו מפיהו".

ממרומי גדלותו הענקית, היה מאיר פנים לכל תלמיד בענוות חן ובחיוכו האופייני. גם לאחר חמישים שנות הרבצת תורה ואף בשנותיו האחרונות, היו לו המוני תלמידים צורבים צעירים שלכל אחד מהם התייחס כשווה בין שווים ודן עמו במהלך הסוגיות והוא לא הרפה להכות על קודקודם ובעיקר לחרוט תלמים עמוקים בנפשותיהם.

אהבתו לתלמידיו הייתה עצומה, כשהוא דואג להם כאב לבנים יחידים לכל מחסורם. רבים מתלמידיו משמשים כראשי ישיבות ומרביצי תורה מופלגים בכל העולם. וותיקי תלמידיו יכולים להעיד כי מעולם לא ביקש טובה אישית מאדם, כאשר נאלץ לבקש טובה זה בדרך 'אפשר' ולא כבקשה רשמית, הכל בזהירות מופלגת על כבוד הזולת.

המוני תלמידי ישיבת פוניבז' ידעו כי דלתו של רבינו מרן זצוק"ל ברחוב הרב וסרמן פתוחה תדיר בפניהם, בכל שעות היום וכן בכל שעות הלילה, והוא מדריך ומיעץ ומרים טלפונים לעזור והכל בפשטות כה גדולה עד שלא היה מבין למה מודים לו לאחר שטיפל בהם באהבה.

דורות של תלמידיו ניכרים וחתומים בחור תמו המיוחד. כאשר הרבי הגדול - רבינו מרן זיע"א, מהווה דמות של שלימות בכל העניינים, בעומק ובבהירות בכל חלקי התורה, בהנהגה ובמעש, בנקיות וזהירות, ביראת חטא ובענוה, מתוך דעת וחכמה. כאשר אינו זו תנועה בלא לדעת מה רצון הבורא ומה חובתו ברגע זה בעולמו. הוא לא הושפע משום 'חש' בונות' ולא נכנע לשום לחצים וקשיים מבית ומחוץ, כאשר גופו היה 'תורה' וכל תנועה ומעשה עם שורש בגמרא ובמסורה.

השיעורים

שיעוריו הנודעים, אשר התפרסמו בכל היכלי התורה והישיבות בעמקות הנוראה, היו נאמרים כאשר כל הבחורים היו רואים למולם דמות של מלאך ד' צב-קות אשר אינו שם לבו כלל למתרחש סביבו וכל העולם הזה נמחק בעת מסירת השיעור.

כל אדם שנקלע למעונו ולשיעוריו ראה בכירור כיצד אין זיו וניע ללא מחשבה. בכל אורחותיו היה מחושב ומדוד בצורה נדירה הלכותה מדורות קדומים. המוני תלמידיו עקבו אחר כל תנועה ומילה היוצאת מפיו, כשהם לומדים מכל תנועה שלו תורה ותילי תילים של עמקים בתורה בעומק הסוגיות, בדקדוק הלכה וביראת שמים. ואף בשיעורים היו הגדרותיו בעומק הסוגיות מדודות ושקוף לות, ומכל מילה היה ניתן ללמוד מהלך שלם ועמוק בסוגיות.

< המשך בעמ' 8

ישיבת פוניבז', קרית הישיבה - בני ברק

הודם הנזר והוסדה העטרה

חשך עולם בעדנו

אוננים ובוכים דויים וסחופים כי נוטל כבוד מבית חיינו ונשבה ארון הקודש, ובעוונתו בא השמש בצהרים וניטלה תורה עם תיקה ונרתיקה, בסילוקו לגנוזי מרומים של רב רבנן, גאון ישראל פאר הדור והדרו, שר התורה ושליט במכמניה, אשר הרביץ תורה ויראה בישיבה הקדושה קרוב לארבעים שנה גידל והעמיד תלמידים לאלפים במסירות עילאית בכל חלקי התורה, משחר טל נעוריו הפליא ונתקדש בקדושת התורה ויראת חטא בחצרות היכל ד' בצילים של רבינו מרן הרב ורבותינו הגדולים זיע"א, העתיק השמועה והעביר המסורה, סלל נתיבה והנחיל מורשה והאיר תבל ומלואה אב ורועה נאמן חסידא ופרישא

רבינו הגדול ראש הישיבה מרנא ורבנא הגאון האמיתי

אשר הכהן דיוטש רבי זללה"ה

בן הרה"צ רבי בנימין זאב זצ"ל

איש אמונו ויד ימינו של רבינו מרן הרב זללה"ה

תורה חגרי שק והתפלשי באפרים

שאי קינה על דורשה וחוקרה, פה המתגבר בתורה בטהרה, אשר בגאונותו המופלאה ובעיונו ובעומק עיונו וביגיעתו ובשקיעותו הנוראה כל ימי חייו יום ולילה לא ישבותו, איזן וחיקר בהבנה בהירה וברה לאסוקי שמעתא לפרטיה ושיטותיה לאמיתתה, בכל מרחבי התלמוד וההלכה, להנחילה לדורות גבורי כח עמליה והוגיה בהדרה, נזדכך ונתקדש בייסורים של אהבה, אויה לנו כי נעלה הענן ונשבה ארון האלוקים וכבה האור הגדול עטרת תפארת ישראל, אשר כמלאך ניצב על ראש הגבעה להורות דרך וליישר המסילה מי יפרק הוויות ומי יתרץ שברים, כלי מלחמה אבדו ונפלו גבורים

גדול כים שברנו אוי נא לנו כי חטאנו

הנהלת הישיבה כולל פוניבז' רבנן ותלמידיהון

< המשך מעמ' 6

עשרות שנים כמעט באופן קבוע היה נופל כובעו באמצע השיעור והוא פשוט לא היה שם ליבו לכך כלל, כשהוא ממשיך להסביר בלהט פשט מחודש בתוספות מוקשה.

ככלל זמני מסירת השיעור היו אצלו סוגיא בפני עצמה, כאשר היה כאמור שוכח מהסר בב אותו, וממשיך את השיעור עד שתלמידיו היו מעירים לו כי הזמן מתאחר ומתאחר ואז היה מתנער משרעפיו ושטף עינו ומפסיק את השיעור. במשך שנים היו הבחורים דואגים להציב מולו שעון עם שעה מממחרת בזמן ניכר, בשביל שכאשר יביט בשעון יסיים את השיעור בזמנו. בשנים הראשונות למסירת השיעורים העיר לו אחד מרבני הישיבה זצוק"ל כי הוא מאריך את השיעור והבחורים מפסיקים את תפילת המנחה וארוחת הצהרים, ומאז הקפיד לבקש מהבחורים שיעירו לו אם הוא לא שם ליבו לשעון.

פעם הבחורים ראו שהחום מעיק בחדר השיעורים והביאו לו מאוורר גדול ליד מקומו שהיה מכוון אל פניו כל השיעור, אולם לאחר השיעור אחד התלמידים שאל אותו האם זה היה נוח לו, והוא הגיב כי הוא כלל לא שם לב לכו לכך, ו'התנצל' כדרכו בפני הבחור שהניח את המאוורר ואמר כי כשהוא מוסר שיעור הוא לא רואה שום דבר...

שיעוריו היו נאמרים בגאונות מבהילה ובלתי מצויה, כאשר בדרך לימודו הנודעת היה מחשב ומחשבן ללא הרף את הסוגיות, ובולל אותן עם ראיות ומו"מ מכל חלקי התורה כפשוטו, כאשר רק טובי המוחות היו יכולים להבין את השיעורים, ומי שהיה מער ניין להבין היה צריך להשקיע ולשמוע שוב את השיעור בהקלטה ולהתעמק בה עד להבנתה. מערכות שלמות שנכתבו בספרי גדולי האחרונים הוא היה אומר מדעתו בהבלעה בתוך דבריו במילים ספורות, והיה זה לפלא כיצד כיוון בדעתו לדעת קדמונים.

בגאונותו היה בוחן ללא הרף את כל צדדי הסוגיא ומפרק אותה לגורמים ומחדש בה חידושים נוראים ומבהילים. מעשים שבכל יום שהיה מתחיל את השיעור היומי ואומר: "לפי הדרך החמישית שאמרנו אתמול, אפשר להביא ראייה נוספת..." כאשר התלמידים

בקושי זכרו במה עסקו אתמול והוא כבר מתחיל ללמד אודות הדרך החמישית... במשך השנים היה מוסר את החבורות הש" בועיות בבתי כנסיות הסמוכים לישיבה, כאשר רק המחוננים שבבני הישיבה היו נכנסים בק" ביעות לחבורות, עד לפני קרוב לעשרים שנה - אז עברו החבורות של רבינו זצוק"ל לישיבה לצד שאר ראשי ורבני הישיבה.

בנוסף היה מוסר מדי שבוע חבורות בביתו בהרבה מקצועות התורה, ובפרט בפרקים נוספים במסכת הנלמדת בישיבה, אשר הם אינם נלמדים בסדרי הישיבה. החבורות היו נמסרות בעיקר לפי ועדים של תלמידי הישיבה.

השיעורים בישיבת מיר

במשך שנים היה נוסע מדי שבוע למסור חבורות שבועיות בישיבת מיר בירושלים בסוגיות ריבית החמורות, כאשר המוני אברכים מתדפקים על דלתות חדר השיעורים.

לאחר החבורות היה מתעכב שעות במו"מ בריתחא עצומה עם האברכים לדון עמם ולפרק את השיעור הלך ושוב, בדורים המאירים ומשחמים כל לב. משיעוריו אלו בישיבת מיר יצא לימים ספרו "שערי ריבית", שנכתב בע"מקות נוראה ובהיקף מבהיל.

במשך עשרות שנים, מסר שיעורים בכל מקצועות התורה בהיכלי התורה והישיבות, בישיבת חדרה ובכולל פוניבז', שיעורים אלו שהרעישו את עולם התורה בעומקם והקפם, נכתבו על ידי תלמידיו, כאשר השיעורים והחבורות בישיבת פוניבז' יוצאים מעת לעת ב'קונטרס השיעורים' על מסכתות הש"ס.

ה"חבורות"

משחר נעוריו נהג רבינו מרן זצוק"ל לשבת וללמוד בחבורות בסלון ביתו. ימים ולילות לא היה זו מהגמרא בעומק העיון, וכל השכ"נים היו חוזים במראה המופלא של גאון עולם יושב והוגה בתורתו, חלונות הבית פתוחים והוא שרוי בעולמות העליונים.

סדר החבורות היה קפדני והיה מקפיד על כך ביותר, ואף צרכי ציבור דחופים לא היה מסכים להכניס על חשבון החבורות.

החבורות הראשון מדי בוקר לאחר השעה 9:00 בבוקר היה הרב אלימלך פירד שליט"א

עמו למד במשך עשרות שנים עניינים חמורים שבש"ס והרבה ממקצועות התורה. בזמן נים אלו היה גם מתגלה בטובו הגדול והנורא כאשר כמעט מדי יום ביומו היה בתום סדר ל"י מודו מטפל בשליחויות רפואיות שונות ודחור פות, ומשיב תשובה לשואלים בפירוט וחוזר חלילה ועוזר בכך לאלפים רבים של בקשות עזרה שונות, והכל נעשה בענוות חן ולא היה מבין כלל מדוע מודים לו, והיה מתבטא כאשר היה מטפל בתיקים רפואיים: "לא לי צריך להודות, צריך להודות לרב פירד..." את החבורות עם הרב פירד המשיך עד השבוע שעבר בתמצית כוחותיו ונשמתו כפשוטו, כאשר גופו לא נשמע לו כלל וכל תנועה הייתה כרוכה בייסורי גוף נוראיים.

לאחר מכן כאשר הרב פירד היה הולך בסביבות השעה 10:30 בבוקר, היה מתכוון לשיעור בישיבה שנמסר בשעה 12, ובזמנים בהם לא היה שיעור בישיבה היה קובע חבורה מיוחדת לשעה זו עד לשעה 2 בצהרים, חב"ר ותא זאת התקיימה עד השבועות האחרונים ממש.

במשך שעות הצהרים היו אלו השעות היחידות ביממה בהן היה מטפל בענייני ציבור ובנושאים אישיים, כאשר בשעות אלו היה גם קבלת הקהל הנודעת בהם היה מקבל בסבלנות ומאור פנים את המוני בית ישראל ששיחור לפתחו.

לאחר השעה 16:00 אחה"צ החלו להגיע חבורות של חברות של אברכים ובחורים, אשר התחלפו מדי כשעתיים עד לשעה 1:30 בלילה, כאשר לעיתים תכופות היה ממשיך ללמוד עם החבורות בלילה אף לשעה 2 בלילה ומעבר לכך.

בכל חבורה, כל חברותא, בכל כשעתיים, הייתה משתנה המסכת, סוגיות שונות בכל מקצועות התורה, ריבית וזרעים, קדשים ונשים נזיקין, ועם כל קבוצה שמגיעה היה הגאון האדיר זצוק"ל מתחיל בדיוק היכן שפסק בלימוד הקודם, מעיר הערות על מה שלמדו פעם שעברה בגאונות מבהילה. מחזה מיוחד היה לראות את השולחן במעון קדשו מלא וגדוש בספרים, מתרוקן בין חברותא לחברותא, בין משמר היוצא למשמר הנכנס, ומתמלא מחדש במהירות.

ביתו היה בבחינת "אוהל מועד לכל מבקש השם". בהתאם למסורה בידו, לא העריך את ה'כמות' רק את האיכות, והיה מוסר בדחילו ורחימו את תורתם של רבותינו הראשונים והאחרונים לתלמידיו האהובים והמופלגים בתורה.

לא פעם היה יכול לעצור את אחד החבורות תות באמצע חתונה ולומר לו: עיין בריטב"א במקום פלוני וזה יענה על מה שדיברנו... כאשר לאיש לא היה מושג מתי היה לו זמן להמשיך ולבחון את הסוגיא כאשר מיד לאחר שפסקו לדבר על הנידון כבר נכנסה קבוצה חדשה.

כך היו כל ימיו ושנותיו, החל מבחורות ועד השבוע האחרון ממש, מסכת אחת של עסק בכל מקצועות התורה, זבחים ומנחות, בכורות וערכין, נשים ונזיקין, זרעים ודקדוקי הלכה אינסופיים, בהיקף אדיר ואיום ובעומק נוראי כאחד מגאוני קמאי.

בשביעי של פסח לפני כ-15 שנה שבר את הכתף כשהוריד תשובות הרשב"א ועיין בע"ר מדו על כסא גבוה ובלי משים נפל מהכסא. מאחר והשבר היה בכתף לא היה ניתן לגבס את ידו, ובכל פעם שהיה מתיישב ללמוד היה נאנק מכאבים כי היד היתה זזה אבל לאחר שהתחיל ללמוד לא הרגיש בכאבים כלל והיה מזיז את ידו בצורה חופשית ומביא בה ספרים, אולם מיד כשהיה מסיים ללמוד היה נאנק מכאבים.

בגאונותו האדירה היה בקי בכל התורה כולה, דבר זה נגלה פעם לעיני תלמידו כאשר למד עמו גמרא ועיינו בתוס', ולפתע הרוח שיצא מהמאוורר בסלון הפכה את הדפים עד הדף הראשון של הגמ', אולם ראש הישיבה שהיה להוט אחר דברי התוס' המשיך לקרוא כהרגלו את התוס' עד סופו מזיכרוננו מילה במילה כשאנו שם לב שהדפים נהפכו לו מול העיניים.

דאגתו לכל אחד ואחד הייתה נוראה, היה בחור יתום מרעננה שרצה ללכת מבית הספר למוסד פסול של דתי לאומי, ולא עזרו כל הדיבורים שדיברו איתו. רבו של אותו נער הביא אותו אליו והוא ישב עמו למעלה משעה והסביר לו שללכת לשם המשמעות היא להפוך לחילוני, התחנן אליו ופשוט בכה לו שיישאר בעולם הישיבות כדי שיישאר יהודי, כי זו התיבת נח בדור שלנו. דמעות זלגו ללא הרף מעיניו עד שהבחור הבטיח לו שילך לישיבה קדושה ובתמורה הבטיחו שילמד עמו מדי ראש חודש, ואכן חברותא מיוחדת נקבעה עמו מידי ראש חודש בשעות הצהרים.

לחוב הרב וסרמן

ברבות השנים עבר להתגורר ברחוב הרב וסרמן בקרית הישיבה, כדי לעזור לאביו זצ"ל, אליו התמסר במסירות נוראה והתבטלות עצומה, שעות על גבי שעות היה יושב עמו, צועד עמו ומטפל בו, בפחד וחרדה אדירה על 'כיבוד אב ואם'.

ביתו נהפך במהרה לתל תלפיות כאשר כל בן תורה אשר רצה לדבר בלימוד עם הגאון העצום בכל חלקי התורה, עלה לרחוב הרב וסרמן 5 בכל שעה משעות היממה, כאשר הבית פתוח לכל מבקש ולכל דורש, ומרן זצ"ל, אשר ליבו לב כל ישראל, עומד ושופע מתורתו על שומעי לקחו.

למעלה מיובל שנים היו מגיעים לביתו המונים לשמוע דבר תורה והלכה, זקנים ונערים היו מגיעים לברר באופן תדיר דברי תורה בעומק הסוגיות, כשהוא בחכמתו מהווה אספקלריא המאירה בכל נושא ועניין. בכל סוגיא שנשאל מיד ידע את כל הנושא על

< המשך בעמ' 30

חשך עולם בעדינו

בהעלות הענן ההולך לפני מחנה ישראל, עמוד האש אשר האיר את מחשכי התקופה, הצעיד באומן את עולם התורה בדרך הכבושה מרבותינו נ"ע, יצא כגיבור לפני העם בחרבו של מושיען של ישראל מרנא בעל ה'דרכי שמואל' זיע"א ללחום בעוז מלחמתה של תורה נגד זדים ומרשיעי ברית

רבינו הגדול מרן רבי

אשר הכהן דויטש זצוקללה"ה

נתבקש לישיבה של מעלה

וידום ליבו לב הארי למגינת לב כל ישראל

התנשא והשיב מלחמת דת שעה

קם להשיב מלחמה שעה

מנורה הטהורה אורה נעדרה

להורות לעם ה' דעה ברורה

אוי נא לנו כי נגזרה גזירה

קרעו לבבכם על שריפת התורה

הורם הנזר והוסרה העטרה

קברניט עדת ישורון בצוקה וסערה

האש הבוערת בליבם של עמלי התורה ובני העליה

תוסיף ותוקד ללחום מלחמתה ולשמור משמרת הקודש

חול גזירת השמד - גזירת הגיוס

כהוראת רבינו זיע"א ובדרכו של מרנא ה'דרכי שמואל' זיע"א
עד ביאת ינון עת יקיצו וירננו שוכני עפר בבי"א

הישיבה הקדושה קרית הישיבה - אשדוד

נשבה ארון הקודש יתומים היינו ואין אב

קרועי לב אבלים וסחופים, שבורים ורצועים עד דכדוכה של נפש, כי התמוטטו עמודי תבל וכי עלה ענן ד' ובטלה לשכת הגזית, האי כהנא קדישא, חסידא ופרישא, לבושו ענווה ויראה טהורה, שר התורה, עמוד העבודה, רב רבנן, נזר שקידת והרבצת התורה בתוקף עיונה, הוגיה ועמליה בטהרה, שעלה ונתעלה, נטהר ונתקדש קודש קדשים, בקדושת התורה, מעתיק השמועה כצורתה כנתינתה, אביהן ולבן של ישראל ועוז ימינם, יחיד הדור ופלאו בשעבוד כוחות גופו ונפשו לביצור חומת דת יהודית בארה"ק, לרומם קרנם וקומתם של בני התורה בדרך התורה המסורה, גאון הגאונים

אדוננו רוענו מורנו ורבנו מרנא ורבנא
עטרת תפארת ישראל וראש גולת אריאל

מירן ראש הישיבה רבינו אשר הכהן דייטש זצוקלה"ה

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

אבל יחיד עשי לך הישיבה הק' ומוסדותיה

שנתן עיניו ולבו עלינו ביחוד כנשוא האומן את היונק
על אלה חשכו עיננו כי נוטל כבוד והדר מבית חיינו ותפארתנו

אוי מי יורה דעה ומי יבין שמועה

אוי לו לעולם שאבד מנהיגו
אוי לה לספינה שאבדה קברניטה

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

יחד עם כל בית ישראל
ההמומים ומזועזעים עד דכדודכה של נפש
נבכה ונתאונן על סילוקו של מורה דרכינו אשר אמרנו בצילו נחיה
גאון הגאונים חסידא ופרישא צדיק יסוד עולם
פאר הדור והדרו גאון הענווה שר התורה והיראה

רבינו הגדול מירן ראש הישיבה זללה"ה

אהה איר שוודנו

מי יורה דעה ומי יבין שמועה
תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים

מבכים מרה
הוועדה המונציפאלית
חברי הסיעה

ישיבת היכל יוסף שלום

ע"ש רשכבה"ג מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א
מיסודו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זצוקללה"ה
בית וגן – ירושלים

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

דרכי ציון אבלות, אבלים סחופים ודוויים עד דכדוכה של נפש, עלי כבוד אשר גלה בהעלות בסערה השמימה, ארון הברית הלוחות והעדות, גאון ישראל ופארו, מקור חכמה ובינה, שר התורה והידאה, מושל בידאת אלוקים, העניו האמיתי, שיגע בעשר אצבעותיו בתורה לחם במלחמתה ובאהבתה שגה תמיד, עלתה לה למרום עם תיקה ונרתקה הדורשה והחוקרה, מעתיק השמועה בטהרתה שהעמיד תלמידים לאלפים, עמוד האש אשר לפני המחנה שעמד בעוז ובגבורה לשאת את משא העם שומרי משמרת הקודש בדרכו של מאור עינינו רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זי"ע, בעשותו שלא תשתכח תורה מישראל, איש האמת שלא חת מפני איש, היה לבית ישראל לחומה ולמחסה ביום זעם, איך נפלו גיבורים בתוך המלחמה

רבינו הגדול עמרת תפארת ישראל מרן ראש הישיבה

זצוקללה"ה

אבי ישיבתנו הק' מייסדה ומחוללה אשר מיום היווסדה
נשאה כנשוא האומן את היונק במסירות לב ונפש ועל לוח
לבבו הטהור הייתה חקוקה באהבת עולם לנווטה במים עזים

בא השמש בצהרים

אוי מי יורה דעה ומי יבין שמועה

מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פועלי און

המתאבלים מרה יחד עם עולם התורה בארה"ק ובגולה
רבנן ותלמידיהון

כבה המאור הגדול

נמס כל לב ורפו כל ידים כי בא השמש בצהרים
בהילקח אדוננו מעל ראשינו ובהעלות ארון האלוקים בסערה השמימה,
על זה היה דוה לבנו על אלה חשכו עינינו כי כבה נר ישראל,
גבורתו מי ימלל גודר גדר ועומד בפרץ, אבינו רוענו גאון עוזנו
אשר יגע ועמל בתורה בכל כחו והיא הייתה משוש חיו,
צדיק מושל ביראת אלוקים אשר אמרנו בצילו נחיה,
עמוד התורה והיראה רבינו הגדול ואביהן של בני התורה

מרנא ורבנא

רבי אשר הכהן דויטש זצוקלה"ה

זכינו ומיום הקמת מבצר החינוך ע"י רשכבה"ג רבינו בעל הדרכי שמואל זיע"א
היה לנו לעיניים ונשא אותנו על לוח לבו הטהור
בהדרכתיו הברורות והמאירות לחינוך דור העתיד
"אהל רחל" הורידי כנחל דמעה ואבל יחיד עשי לך,
דמוע תדמע עינינו על הספינה שאבדה קברניטה
ועל נזר תפארתך כי הורם והוסר

**שמים וארץ לבשו קדרות כי נגדע קרן ישראל
ובכל בית ישראל תאניה ואניה מי ידפא לנו**

ההנהלה

הישיבה הגדולה במודיעין עילית
מיסודו של רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ש דויטש שליט"א

תורה תורה חגרי שק

נחם כל ורפו כל ידים, כי נוטל כבוד וחדל הוד ותפארת, נעלה הענו מעל משכן העדות, נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, בסילוקו בסערה לגנזי מרומים של האדם הגדול בענקים, הארז בלבנון המאור הגדול בממשלת התורה והיראה, פאר הדור והדרו, מרא דכולא תלמודא אשר נתקדש בקדושה העליונה של עמל התורה והחכמה, העתיק השמועה הנחיל התורה בטהרתה, והאיר תבל ומלואו בהוד תורתו קדושתו ויראתו

רבינו ראש הישיבה מרן הגאון האמיתי
רבי אשר הכהן דויטש זצוקללה"ה

כסא דנחמתא

בדחילו ורחימו נשגר קמיה אחיו הגדול
להבחל"ח ולרפו"ש רבינו הגדול עט"ר
מרן ראש הישיבה שליט"א

אשר לא משו זה מזה באהבת עולם

המבכים ומתאבלים מרה

הנהלת הישיבה

רבנו ותלמידהון

קופת הצדקה "חסדי שלום"

מיסודו של רבינו הגדול
מרנא הגר"ש אויערבאך זצוקללה"ה

אבר כבד רישא

נמס כל לב ורפו כל ידים על שמועה כי באה השמש בצהריים, תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים, אבל יחיד עשי לך ומספד תמרורים, אוי נא לנו כי נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים, נשרפה התורה עם הודה ונרתיקה, כבו המאורות, ונעלה הענן מעל משכן ד' בסילוקו בסערה לישיבה של מעלה, גאון הדור ותפארתו, אדיר התורה, בעל תריסין במשנה וגמרא, פה המתגבר בעמלה בטהרה, יגע בעשר אצבעותיו בעומקא דשמעתא, הי חסיד הי עניו, היה לנו לחומה ומחסה ביום זעם

אביהן של יתומים ואלמנות ונדכאי לבב

רבינו מרן ראש הישיבה הגאון האדיר רבי

אשר הכהן דויטש

זצוקללה"ה

העמיד תלמידים הרבה קרוב לארבעים שנה בישיבת פוניבז'

אשר האציל מהוד הדרו על קופתנו הקד' מיום היוסדה, שקד בעמל נפשו להחיות רוח שפלים ולב נדכאים, בפיו ובכתבו, מיד' מועד במועדו, ובישיבות נשיאי ורבני הקופה תמידים כסדרם, ונתן תדיר עיניו וליבו להיות מיצר בצערן של עמלי התורה הנאנקים ונאנחים על דבר כבוד שמו יתברך, השכיל אל דל ושמע שוועת עניים וזעקת האלמנות

נת ציון הורידו כנחל דמעה, על תורה הודה והדרה, כי נוטל כבוד מבית חיינו

אאה, איך שוודדנו, מי ירפא לשברינו ומי ינחמינו, אוי נא לנו כי חטאנו

שבת משוש ליבנו אוי מה היה לנו

שולחים אנו תחומים כנים **לרעייתו הרבנית תליט"א**, עזרתו בקודש אשר עמדה לצידו במסירות כל השנים, ונושאת בעול מפעלות הצדקה והחסד בכל לב

ולכל בני המשפחה הרוממה, **בניו וחתניו** הגאונים שליט"א

ועל צבאם, לאחיו, גאון ישראל

רבינו מרן ראש הישיבה רבי **ברוך שמואל הכהן דויטש** שליט"א לרפו"ש

הגבאים

ההנהלה

הרבנים

יתומים היינו ואין אב

בתוך כל בית ישראל אבלים ודוויים
שבורים ורצוצים עד דכדוכה של נפש
מהסתלקותו לישיבה של מעלה של אבינו רועינו
רבן של ישראל אשר נשא במסירות נפש את משא דור תהפוכות
בדרכו הטהורה של רבינו שמואל זיע"א ללא שום שינוי בעוז ותעצומות
לא חת מפני איש להשמיע דעת התורה הקדושה
מרא דכולא תלמודא יחיד בדורו בידיעת התורה הקדושה ועומק מכמניה,
יגע כל ימיו בתורה הקדושה והיא היתה משוש חיו. טרוד לדעת סודה
ולפענח כל תג בדברי רבותינו הראשונים ז"ל
העמיד אלפי תלמידים ובהם גדולי תורה מובהקים
יראת ה' בערה בקרבו בדקדוק הלכה, לא הסיח דעתו מעסק התורה
עד נשמת אפו האחרונה, חסידא ופרישא, נתן עיניו וליבו להיות מיצר בצרתו
של כל יחיד ובצרתם של ישראל
הדיר שינה מעיניו על כל מוסד ומוסד על טהרת הקודש

מן ראש הישיבה
הגאון האדיד רבי אשר הכהן דויטש זיע"א
בן רבי בנימין זאב זצ"ל
נשיא התלמוד תורה הקד'

רבות אנחותינו ולבינו דווי

נקיים צוואתו הקדושה בהמשך דרך התורה המסורה, בעמידה עיקשת על
משמר היהדות הצרופה, בהתנתקות מוחלטת משלטון הרשע אשר גזרו
אומר להכרית זרע היהדות ר"ל היל"ת

ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוך נורא

קופת הצדקה המרכזית

*3957

אחזתנו פלצות ועבר

עטופי אבל קדרות ויגון בהסתלקותו לשמי רום של
מלאך ה' עמוד האש ההולך לפני המחנה, רועה ישראל
תורת אמת הייתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו

אבינו רועינו מורה דרך האמת
מרנא זרבנא ראש הישיבה

רבינו הגדול רבי

אשר הבן דויד זצוקלה"ה

מייסד ונשיא קופת הצדקה המרכזית

תורה תורה חגרי שק והתפלשי באפרים
אוי מי יתן לנו תמורתו

תלמוד תורה הליכות שמואל בני ברק

אבל יחיד עשוי לך

נמס ליבנו ורפו ידינו, דבקה לעפר נפשנו וחשך עולם בעדנו, מי יתן ראשנו מים ונבכה יומם ולילה, עלי שברנו הגדול, בהלקח מעמנו אבינו רוענו עטרת ראשנו משיח ה' אשר אמרנו בצילו נחיה בגויים, אשר זכינו להיות לו כבן יחיד ואהוב, ועינו היתה פקוחה עלינו בכל עת, יסדנו והקימנו, ומסר ליבו נפשו ומאודו עבורנו לילות כימים למען ביסוסנו שיגשוגנו והצלחתנו, ונשאנו על ליבו הטהור כנשוא האומן את היונק ממש, וכל דרכינו והליכותינו היו בהוראותיו והדרכותיו המדוקדקות, וכמלאך המכה ואומר גדל טיפח וגידל אותנו מיום הווסדנו ועד עתה, הגדול בענקים, שר התורה והיראה, סיני ועוקר הרים, הגאון האמיתי ואיש האמת, גרים ולעי באורייתא תדיר ולא פסיק פומיה מגירסא, גדול השקדנים ועמלי התורה, זקן יושב בישיבה, יושב ועוסק בתורה וסדינו מוטל בשוק

אדוננו מורנו ורבינו

אשר הכהו

זכר צדיק
וקדוש לברכה
לחיי העולם הבא

דייטש

בן הרה"צ
ר'
בנימין זאב

עמוד האש אשר לפני המחנה, עומד בפרץ ולוחם מלחמות ה' בעוז ובגבורה, אשר לא חת מפני איש, ויהיו ידיו אמונה בהעמדת הדת על תילה, ובהוראת הדרך אשר ילכו בה עם ה' המבינים בעם, בדרכו ומשנתו של רבינו הגדול בעל ה'דרכי שמואל' זיע"א בלא לסור כמלא נימה, וכל מעשיו לשם שמים מתוך נקיות מופלגת וטהרת הלב.

אוי מי יורה דעה, מי יבין שמועה, מי יעמוד בפרץ, מי יקום עם מרעים,
יתומים היינו ואין אב, אוי מי יתן לנו תמורתו, אוי נא לנו כי חטאנו

ההנהלה המלמדים ההורים התלמידים

רשת הכוללים "דעת שמואל" בארה"ק

ירושלים - בני ברק - מודיעין עילית - צפת - אלעד - גני אילון אחיסמך

אבי אבי רכב ישראל ופרשיו

על זאת תאבל כל הארץ וקדרו השמים ממעל בהעלות הענן מעל המחנה אשר אמרנו בצלו נחיה ובאברתו יסך לנו בעמדו ככהן לאורים ותומים להורות דעת את העם, מי יתן ראשנו מים ועינינו מקור דמעה ונבכה יומם וליל על משימ לילה כיום, עמוד התורה אשר לא פסיק ליביה ופומיה מעסקה, יומם ולילה לא אסח דעתי ממסור אליה נפשו רוחו ונשמתו להגות בה ולדקדק בה בכל חדריה וחלקיה בעומק כביר וברוב יגיעה ועמל נורא ללבן ולברר צפונותיה, הדיר שינה מעיניו לשדד מעמקיה ולפלס נתיבותיה במים רבים, יגע ויזע בתמצית דמו במלחמתה של תורה ליישר הדוריה ולערוך מערכותיה. ומאורו הגדול האיר לדור ומסרה בטהרתה עשרות עשרות בשנים, בהשקותו עדרי הצאן אלפי אלפים של לגיוני תלמידים מהוגנים חוגרי חרבה של תורה ומלומדי מלחמתה. נתן ליבו וכל בבת עינו בדקדוק ההוראה וההלכה בפחד ה' והדר גאונו וביראת חטא טהורה ומופלגת, יראתו עומדת לעד לא תכבה לקיים רצון בוראו בכל מצוות התורה, על זמנו וכוחו הונו ואונו לא חס לקיימם בכל פרטיהם ודקדוקיהם לעשות נחת רוח ליוצרו. חמדת ישראל נזר ועטרה מנורה הטהורה בהתייצבו כמלאך המאיר בראש דרך לא חת מפני איש ולא זע מפני דבר להמשיך דרך ישראל סבא לשמור ולשמר פך השמן הטהור - התורה המסורה למורשה - נשמת האומה ורוח אפה, וברוב כאבו וזעקת ליבו הריע בקול גדול ולא פסק למען שמירת הישיבות הקדושות, בתי החינוך, ודרך התורה מבלי נטות ימין ושמאל, הוא אשר שולח ממרום בחושך ואופל התקופה להאיר דרך המסורה ולהתייצב בראש עם קדוש, קשה כארז למען העמדת הדת על תילה ורך כקנה בעונה אשר לא תשוער ולא תתואר, גופו טהור בכל מיני טהרה.

רבינו הגדול גאון ישראל ותפארתו חסיד שבכהונה

מן ראש הישיבה

זצוקללה"ה

אבל יחיד עשי לך - רשת הכוללים "דעת שמואל" בארה"ק

על אשר נטל אדוניך מעל ראשך, הוא הגבר הוקם על אשר מאז הסתלקותו בסערה של רבינו הקדוש רשכבה"ג מרן ה"דכי שמואל" זיע"א, נטל על שכמו בעוז את הנהגת רשת הכוללים ונשאנו על ליבו הטהור עד יומו האחרון כנשוא האומן את היונק, על פיו יצאו ועל פיו יבואו, ממנו עצה ממנו תבונה בכל פרט ופרט, כמלאך ד' צבאות עמד על קודקדיו באהבה וחיבה רבה ואמר לנו גדל, כיוון צעדינו והתווה דרכינו, ומכוחו הגדול נתרבו ספסלי בית המדרש בפתיחת היכלי התורה בכל רחבי ארה"ק. ועתה אויה לנו, רבינו הגדול עזבנו לאנחות ונותרנו כספינה מטורפת בלב ים ללא קברניט וללא רב חובל אנה נפנה ואנה נלך.

זאת בזכרי אזעק במרה חמדת ישראל כלי הקודש נזר ועטרה טהור לב מנורה הטהורה פה המתגבר בתורה גופו טהור בכל מיני טהרה נקי וחסיד במלאכתו למהרה מקהיל קהילות בציון שערה יושב ודורש וספר תורה עימו לא הניח כלום מתורת משה לשמרה פה המתגבר בתורה בטהרה

אהה! לוקח אדונו מעל ראשו

אוננים וקרועי לבב אנו על כי חשך עולם בעדנו, בבא השמועה הקורעת כל לב
בהעלותו בסערה השמימה של גאון ישראל וקודשו, שר התורה ומושל במכמניה,
יגע בה בכל ליבו והיתה לו למשוש, עומק עיונו בהגיונה מבעית כל לב,
דקדק בהלכותיה עד מיצוי הנפש, עמוד האש שהלך לפני המחנה והאיר את
עיני ישראל בסערות התקופה ובמבוכי הזמן, שר צבא ה' בעומדו על משמר
היהדות, גדר גדר ועמד בפרץ מול הקמים להתנכל לחינוך הטהור,
נשא את משא החינוך הטהור בארץ הקודש על ליבו

הגאון האמיתי החסיד העני

מרן רבינו הגדול

אדונו רועינו

רבי אשר הכהן דויטש זצוקללה"ה

האציל מהודו והדרו על הת"ת, נשא אותנו כנשוא האומן את היונק,
דאגתו היתה נתונה לכל יחיד ויחיד מתלמידי הת"ת, והיה לנו לעיניים
בדרך אשר בה נלך, הוא הגבר שעמד בפרץ, בעת חרון אף ה' במגיפת הקורונה,
ועמד על המשמר לבל יתבטלו תשב"ר מלימודם

תדמע כל עין

מי יורה דעה ומי יבין שמועה

קשה סילוקן של צדיקים כשריפת בית אלוקינו

בלב קרוע ומורתח אבליים אנו בתוך כל המוני בית ישראל על השריפה אשר שרף השם בהסתלקותו של מורינו ורבינו עמוד התורה והיראה אשר עמד בעוז ובגבורה על משמר התורה והיהדות בכל מערכות היהדות בארץ הקודש ובפרט בגזירת הגיוס הנוראה וכרע נפל בתוך המלחמה בעצומה של גזירת השמד ולא עמד ליבו לראות כבלע את הקודש נשא על ליבו הטהור את כלל ציבור בני התורה בכלל ובני העליה בפרט

חרן רבינו הגדול ראש הישיבה

אשר הכהן דויטש

זצוקלל"ה

בן רבי בנימין זאב זצ"ל

**אשר זכינו לאורו הגדול בכל מפעלי הקודש של
ארגון "מעמידי עולם" מיום הווסדם**

אנשי אמונה אבדו.
באים בכח מעשיהם:

זועכים אף בלחשם.
חמה עצרו בשועם:

מרב עונינו אכדנום.
גאספו מנו בחטאינו:

קמים בפרץ אין.
ראויים לרצותך אפסו:

גבורים לעמוד בפרץ.
דוחים את הגזרות:

טָרַם קראוך עניתם.
יודעים לעתור ולרצות:

סעו חמה למנוחת.
עזבו אותנו לאנחות:

שזטטנו בארבע פנות.
תרופה לא מצאנו:

היו לנו לחומה.
ולמחסה ביום זעם:

פאב רחמת למענם.
לא השיבות פניהם ריקם:

פסו גודרי גדר.
צמתו משיבי חמה:

שבנו אליך בכשת פנינו.
לשחרך א-ל בעת צרותינו:

כוס תנחומים נשגר בזאת קמיה משבחתו הרוממה

הרבנית תליט"א ובניו וחתניו הגאונים שליט"א

בהמשך הרבצת התורה תנוחמו עדי נזכה במהרה לנחמת ציון וירושלים ולתחיית המתים בב"א

הנהלת מעמידי עולם

חברי וועדת הרבנים

האברכים בני העליה

נוטל אדונינו מעל ראשינו

אהה, רבינו על מי נטשת הצאן

המומים וסחופים עד דכדוכה של נפש באבל הכבד על הילקח ארון האלוקים, גאון הגאונים צדיק מושל ביראת אלוקים, עטרת תפארת ישראל, שר התורה והיראה והענוה, שהעמיד תלמידים לאלפים בדרכי העיון והעמקה, ביגיעה ובעמל יום ולילה לא ישבותו, ויצא אל אחיו וירא בסבלותם להיות מיצר ודואג לכלל ולפרט כאשר ישא האומן את היונק, ובאור תורתו ויראתו מסר גופו ונפשו על נטירת כרם בית ישראל בחשכת הגלות המר, ונשא על ליבו הטהור משא עולם התורה לימד דעת והשיא תושיה להדריכם ולהנהיגם לבלתי סור כמלא נימה מהדרך המסורה לנו מדור דור, כפי שקיבלנו מרבותינו הגדולים מרן ראש הישיבה האבי עזרי זיע"א, ואחריו בקודש בשמירת פך השמן הטהור בחותמו של מרן הדרכי שמואל זיע"א

רבנו הגדול מנורה הטהורה חסיד שבכהונה מרן רבי

אשר הכהן דויטש

זצוקללה"ה

מייסד ונשיא התלמוד תורה

נשאנו על לוח ליבו הטהור, פתח דלתו בכל עת ועונה והקדיש מזמנו להנחותינו ולהדריכנו בכל פרט קטון כגדול

**גדול כים שברנו מי ירפא לנו מי יורה דעה ומי
יבין שמועה ומי ייער המסילה בדרך העולה**

בעל הנחמות ינחמנו וזכותו הגדול יעמוד לנו להמשיך להעמיד
עדרי צאן קדשים לתורה ותעודה כרצונו הטהור בדרך המסורה

התלמידים

הנהלת הת"ת

שֵׁר וְגָדוֹל נָפֶל בְּיִשְׂרָאֵל

יחד עם כלל בית ישראל ובני העיר ירושלים, המומים ומזועזעים אנו בהסתלקותו של שר התורה והיראה, מרביץ תורה לעדרים עשרות בשנים והעמיד תלמידים לאלפים, נשא משא הכלל על לוח לבבו הטהור, בכל צרתם לו צד ובאהבתו וחמלתו נשאם כנשוא האומן את היונק

מרן ראש הישיבה הגאון

רבי אשר הכהן דויטש זצוק"ל

עמד כצוד חלמיש וכארי התנשא ללחום מלחמת הדת בגבורה,
האיש אשר על העדה, כמלאך ניצב בראש מחנה היראים,
רועם ואביהם של בני התורה בעירנו ובכל אתר ואתר

המרכינים ראש בצער וכאב

משה ליאון
ראש העיר ירושלים

הרב חיים אפשטיין
חבר מועצת העיר
וחברי מועצת העיר

הורם הנזר והוסרה העמרה

אבלים ודוויים שבורים ורצוצים עד דכדוכה של נפש יחד עם כל בית ישראל, בהלקח לשמי רום עמוד האש ההולך לפני המחנה, מרא דכולה תלמודא וכל רז לא אניס ליה ויגע ועמל בעיונה של תורה בטהרה עד כלות כוחות נפשו, ואשר נשא על לוח ליבו הטהור את משא הציבור הקדוש וביצר חומות הדת בהמשך ובדרכם של מרנן ורבנן רבותינו זצוק"ל, והאיר לאלפים מאור תורתו ויראתו והעמיד תלמידים רבים בהרבצת התורה רבות בשנים בישיבת פוניבז' המעטירה

מרנא ורבנא הגאון החסיד גאון ישראל רבי אשר הכהן דויטש זצוקללה"ה

בעל הנחמות ירפא שברנו ובהמשך ההליכה בדרכי רבותינו מצוקי ארץ זיע"א
נמצא נוחם לנפשינו עדי נזכה לראות בנחמת ציון ובנין ירושלים בב"א

רבנן ותלמידיהון

תלמוד תורה פרי התורה
רמת בית שמש ג'

תורה תורה חגרי שנה

יחד עם כל בית ישראל המומים ומזועזעים אנו עד דכדוכה של נפש ומבכים מרה את השבר הגדול אשר הושבר בת עמי בהעלות הענן מעל האוהל באה השמש בצהריים ולקו המאורות, רבנו שר התורה והיראה, כל ימיו דבק בתורת אלוקים ויגע בה עד כלות הכוחות בכל נימו ונפשו, השליך מעליו עול חשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, העמיד תלמידים לאלפים, עמוד האש ההולך לפני המחנה בנשאו את משא הדור, האיר פנים לכל יחיד ויחיד כרחם אב על בנים, נשא על ליבו את משא התלמוד תורה בעצה ובתושיה ושמח בהתפתחותו

הגאון האמיתי בכל חדרי תורה, רבנו אשר הכהן דויטש זצוקללה"ה

שנתבקש לישיבה של מעלה למגינת לב המוני בני ישראל עיני עיני ירדה מים כי רחק ממני מנחם משיב נפשי איך נפלו גיבורים בתוך המלחמה, על במותיוך חלל וכל בית ישראל יהגו ביגוני ויבכו את השריפה אשר שרף ה'

ההנהלה המלמדים התלמידים

בית המדרש המרכזי
'בני הישיבות' - רוממה
רח' הרקמה 7, רוממה, ירושלים

לבשו שמים קדרות

המומים, מזועזעים ומדוכדכים עד דכדוכה של נפש בהעלות עמוד הענן מעל ישראל, נשתברו הלוחות בשריפה אשר שרף ה', בהכבות עמוד האש אשר הלך לפני המחנה, היה מבהיל בכוח עיונו ובנוראות שקידתו, עמד בגבורה על שמירת כרם ישראל בתקופה קשה זו, היה לנו לעיניים וסמוכים היינו על שולחנו,

גאון הגאונים, עמוד הענווה מרן ראש הישיבה רבנו

אשר הכהן דויטש זצוקללה"ה

אשר נסתלק לבית עולמו
והשאירנו יתומים ללא אב,
צאן ללא רועה, ספינה המטרפת בלב ים
וירב בבת יהודה תאניה ואניה

מתפללי בית המדרש

שר וגדול נפל בישראל!

מועצת העירייה כואבת ומבכה יחד עם המוני תושבי עירנו, את הסתלקותו לשמי רום של המאור הגדול, עמוד התורה והיראה, גאון בתורה וכל מכמניה ירא אלוקים ודבק במצוותיו, הנחיל תורה ויראתה לאלפים והעמיד דורות של תלמידים עמוסים ונשואים בתורה וקנייניה, נושא ארון ברית ד' שדלה והשקה מבאר תורת חיים של רבותינו מאורי הדורות זיע"א, לוחם מלחמות ד' בסערה, מורה דרך ומנחה נתיבות לאלפים

מין רבינו ראש הישיבה
אשר הכהן
דויטש
זל"ה

גאון תורה ויראתה ממאורי אורה של עירנו לתלפיות

הרופא לשבורי לב ירפא את שברון עמו,
ויחיש נחמה למשפחתו הרוממה לבניו הגדולים שליט"א
לחתניו הגדולים שליט"א
ולאלפי בני הישיבה ורבבות ישראל הצועדים
בנתיבי עבודתו ויראתו בעוז ותעצומות

אהה, מי יורה דעה מי יבין שמועה!

חנוך זייברט, ראש העיר
סגני רה"ע
משנים וחברי המועצה

יתומים היינו ואין אב וירב בבת יהודה תאניה ואניה

חשך משחור תארנו נהפך לבנו בקרבנו, נמס כל לב ורפו כל ידיים
דוויים סחופים רצוצים ואוננים בהגיענו השמועה הנוראה והמחרידה
כי נוטל כבוד מבית חיינו ועלה הענן מעל משכן העדות ונסתלק מעלינו
תפארתנו וראשנו, רוח אפינו אשר אמרנו בצילו נחיה

כבה אור עולם ותעל התורה עם תיקה ונרתיקה, בסילוקו בסערה למתיבתא דרקייעא
של האדם הגדול בענקים, עטרת תפארת ישראל פאר הדור והדרו, שר התורה צדיק מושל
ביראת אלוקים, מעתיק השמועה ומעביר המסורה, העמיד תלמידים לאלפים ורבבות,
משיירי כנסת הגדולה ופליטת גאוני וקדושי תקיפי קמאי, לוחם מלחמות ד' גודר גדר
ועומד בפרץ, עוקר הרים וטוחן זו בזו בסברא פה המתגבר בתורה מנורה הטהורה,
שלא הניח כלום מתורת משה לשמרה גופו טהור בכל מיני טהרה

לוקח אדוננו מעל ראשינו אבינו רועינו
רבינו הקדוש והטהור יחיד הדור ופלאו גאון ישראל וקודשו
חמדת ישראל מרנא ורבנא הגאון החסיד האמיתי

מין ראש הישיבה רבי אשר הכהן דויטש זצוקלה"ה

ב"ר בנימין זאב ז"ל

היה חקוק על ליבו הטהור היכלי הכולל הקדושים
וכמלאך המכה על קודקודנו המריצנו במשא ארון ברית ד'
היה לנו למשען ומשענה כנשוא אומן את היונק
בטל כבוד התורה בטל זיו החכמה, בטל כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות,
בטל זיו הכהונה, בטלה ענוה ויראת חטא

זאת בזכרי אזעק במרה חמדת ישראל כלי הקודש נזר ועטרה
ומט יסוד נשיה, תם הכתם הטוב עם זו בפשעם
פלגי מים תרד עיני על שבר בת עמי

רבנן ותלמידיהון

שר וגדול וכל בישראל

אבל יחיד נעשה לנו יחד עם כל בית ישראל ועולם
התורה די בכל אתר ואתר, על סילוקו של האי גאון,
מרבין תורה ויראה שנות דור, העמיד רבבות
תלמידים, התייגע בעומקה של תורה והלכה יומם
ולילה, רבים ניאותו לאורו הגדול בהראותו להם את
הדרך ילכו בה

מין הגאון הגדול

רבי **אשר דויטש** זצוק"ל

מי יתן ראשינו מים ועינינו מקור דמעה,
אוי לה לספינה שאבד קברניטה

אוי נא לנו כי נשבה ארון הקודש
וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

מאיר דובינשטיין
ראש העיר

מ"מ, סגנים, וחברי הנהלת העיר

כבה אור עולם

יחד עם כל בית ישראל בארץ הקודש ובתפוצות, העיר אלעד, רבניה, פרנסיה ותושביה המומים אבלים ומזועזעים מהמרה שבבשורות, על הילקחו בסערה של מאורן של ישראל, מרא דכולא תלמודא כל רז לא אניס ליה, שר התורה והיראה

זרן ראש הישיבה

הגאון האדיר רבי

אשר הכהן דויטש וצוקלה"ה

הוא הלך למנוחות ואותנו הותיר לאנחות, דור יתום ועזוב בלי מתווה דרך ושביל. פסו גודרי גדר צמתו משיבי חמה

הלוא תדעו כי שר וגדול נפל היום הזה בישראל

אוי מה היה לנו, שבר גדול הושברנו. ירחם אב על בניו העזובים וישלח לנו מהרה גואל צדק, אז יקיצו וירננו שוכני עפר

המתאבלים מרה

הרב יהודה בוטבול - ראש העיר
סגנים, משנה וחברי מועצת העיר

הרב בנימין מינצר
תנועת בני תורה

ישיבת
הדרת משה
לצעירים מצויינים | ירושלים
ע"ש הגה"ק רבי משה טברסקי זצוק"ל הי"ד

מיסודו של מרן ראש הישיבה
הגאון רבי שמואל אויערבך זצוק"ל

נפלה עטרת ראשינו

שבורים ורצוצים יחד עם כל בית ישראל
על עלייתו בסערה השמימה
של עטרת תפארת ישראל שר התורה והיראה
גודר גדר ועומד בפרץ ומשובב נתיבות לשבת
עמוד התורה ואיש האמת שנתן עיניו ולבו
להצלחת ישיבתינו והנחנו והדריכנו מיום היוסדה
בתוך שאר מוסדות התורה שמסר נפשו
למען הצלחתם ולמען פריחת עולם התורה

רבן ולבן של ישראל

מרן

ראש הישיבה

זצוק"ל

נשיא ישיבתינו

אוי מי יורה דעה מי יבין שמועה

מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב עם פועלי און

תורה תורה חגרי שק

אבל יחיד עשי לך

ומספד תמרורים על תופשי משוטיך
ופורשי מכמורים מלחך וחובליך במים אדירים

המתאבלים מרה
רבנן ותלמידיהון

אבל יחיד עשי לך

עטופי אבל ויגון שבורים ורצוצים עד דיכדוכה של נפש
על העלות הענן בהסתלקותו בסערה השמימה של
אדונינו מורינו ורבינו עטרת תפארת ראשינו אשר אמרנו בצילו נחיה
שר התורה והיראה פאר הדור צדיק ועניו עמוד האש ההולך לפני המחנה

מרן ראש
הישיבה

זצוקללה"ה

הוא הגבר אשר הקים וייסד את ישיבתנו הקדושה והיתווה את דרכה
וצביונה כפי המסורה לנו להעמיד תלמידים הגונים להיותם
בני ממלכת כהנים וגוי קדוש ורוחו הקדושה אפפה בהיכל ישיבתנו
הקדושה בשיעוריו העמוקים ובמאמריו הטהורים תמידין בסדרן

אוי לו לדור שאבד מנהיגו

אוי לה לספינה שאבדה קברניטה

אוי מי יתן לנו תמורתו

רבינו הגדול על מה עזבתנו

רבנו ותלמידהון

עולם חשך בעדנו

כי לוקח אדוננו מעל ראשנו

הזרם הנזר והוסרה העטרה

רוח אפנו אשר אמרנו בצלו נחיה נלכד בשחיתותנו

ויתומים היינו ואין אב

רבנו הגדול אשר נשאנו על לוח לבו הטהור כנשוא האומן את היונק
וכמלאך נצב על ראש דרך הורנו את המעשה אשר נעשה,

אבינו רוענו עטרת ראשנו, גאון הדור וצדיק יסוד עולם, אבי כל תופשי
התורה

מרן הגאון רבי

אשר הכהן דויטש

זצוקללה"ה

שבת משוש ליבנו נהפך לאבל מחוללנו

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף השם

גאון ישראל רבינו עט"ר מרן רבי אשר הכהן דויטש זצוק"ל

בעול הציבור ומשמרת התורה

בח' באדר תשע"ח הורם הנזר והוסרה העטרה ונלקח רבינו הגדול מרן בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל בסערה השמימה, כשהוא מתיר את עולם התורה באמצע המאבק על קיומו.

באותם ימים אחזה בקרב רבים החרדה הגדולה והעצומה לעתיד עולם התורה והישיבות, ולהמשך שמירתו בטהרתו מול חלאי הדור והגזירות הנוראות. עולם התורה נותר אז כספינה המיטרפת בלב ים בלוא רב ומורה דרך אשר יעמוד בראש המערכה הכבירה. כשרבים מתהלכים בתחושה שאינם יודעים מה ילד יום.

באותה תקיפה נגלה אורו של רבינו זצוק"ל בשיא כוחו, למרות היותו שקוע כל ימיו אך ורק בד' אמות של הלכה, הבין את גודל השעה וראה כי עת לעשות לד'. במסירות נוראה, ובעמל אין קץ, לקח את המשא הכבד על שכמו, וקיבל את עול הציבור, חזיון וטי-פוח מוסדות התורה וקהילות הקודש, יחד עם ניהול המערכה על עתיד עולם התורה באותה דרך שהורה זקן רבינו הגדול מרן בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל בכל עוז ותעצומות. (ראה בהרחבה בכתבה נפרדת, החל מעמוד 32).

אשכנזיה דרבי

עשרות אלפים מבני היהדות החרדית, אלפי בני הישיבות, ובראשם מרנן ורבנן אדירי התורה, אדמו"רים, רבנים וראשי הישיבות הנאמנה עטופי אבל ויגון, ליוו אמש למנוחת עולם את מעתיק הש-מועה שומר מסורת הישיבות רבינו זצוק"ל במסע הלוויה רווי בכי ואבל, שיצאה מרחבת ישיבת פוניבז' בבני ברק לעבר בית החיים בבני ברק שם נטמן עד שיעמוד לגורלו בקץ הימים.

הידיעה המרה על הסתלקותו של רב רבנן שר התורה, עשתה לה חיש כנפיים וציבור בני התורה וכלל בני היהדות החרדית בכל אתר בארץ ובגולה התעטף באבל וביגון כבד ומוחשי מהסתלקותו של הכהן הגדול מאחיו, עמוד האמת, שריד לגאוני וחי-סידי קמאי דקמאי, מעתיק השמועה, מעביר המסורה ומנחילה בטהרתה בדורנו. הפרוכות בהיכלי התורה והישיבות ובבתי הכנסיות הוסרו, ותרב בבת יהודה תאניה ואניה.

אותות אבל ויגון נראו בכל ריכוזי היהדות הח-רדית, בהיכלי התורה ובפרט בהיכל ישיבת פוניבז' נראו מראות כואבים של אברכים ובני תשחורת ממררים בבכי קורע לה, על הילקח מהם אביהם הרוחני מורם ורבם. כך גם נראו מחזות קורעי לב של ילדי תשב"ר מבתי החינוך של ציבור בני התורה ברחבי ארה"ק שעמדו בנשיאותו של רבינו זצוק"ל, שפרצו בבכי תמררים בהישמע הבשורה הקשה של הסתלקותו של רבינו זצוק"ל, כשרבים מהם הצטרפו להוריהם למסע ההלוויה. כך גם במוסדות החינוך של בית יעקב הופסקו הלימודים מיד עם התקבל הב-שורה המרה כשבנות ישראל מבכות את גיבור ואיש מלחמתה של תורה שנפל על משמרתו להעמיד דת ישראל על תילה.

שעה קלה לאחר יציאת נשמה הועברה מיטתו הטהורה של רבינו זצוק"ל מביה"ח מעייני הישור-עה שם היה מאושפז בימים האחרונים לעבר ביתו ברחוב הרב וסרמן בבני ברק, שם נראו מחזות מרטי-טי לב, של המוני תלמידים שבראותם את מיטת רבם זצוק"ל, קרעו בגדיהם ומיררו בבכי מר.

מרגע הגעת המיטה לביתו ועד לרגעים שלפני צאת מסע ההלוויה הגיעו למקום אלפי תלמידיו מכל עשרות השנים, כשהם מבקשים מחילה מרבם, קור-עים בגדיהם כדין רבם המובהק כשבכל אותה שעה נאמרים פרקי תהילים בבכיות עצומות סביב המיטה שהוצבה בחדרו, מקום בו יגע בסילודין והתעלה לד-רגות נשגבות בתורה ובעבודה.

לפני צאת מסע ההלוויה הובלה המיטה בידי תלמידיו הקרובים לרחבת ישיבת פוניבז', כשבכל הדרך נאמרים פרקי תהילים ונשמעים קולות הנחי והבכי של התלמידים, שם כבר ציפו רבבות אלפי ישראל מכל העדות והחוגים שהגיעו מכל רחבי ארץ הקודש, להשתתף במסע ההלוויה ובאשכנזיה דרבי. שעה ארוכה טרם צאת מסע ההלוויה נחסמו

החבורה והמשיך לומר להם את חידושי.

בכל השבועות האלו ככל שגברו ייסוריו עמדו המוני בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם והרבו בתחנונים לפני מלך עליון, אול יחוס עם ואביון אולי ירחם.

ביום חמישי האחרון שוב אושפז רבינו בבית החולים, כשמצבו הרפואי הולך ומתדרדר וביום שישי האחרון כבר כמעט והגיע לשערי מוות, אך שוב התחזקו בני אמונים ואחזו אמונת אבותיהם בידיהם, כשבכל היכלי התורה נזעקו בתחינה רבתי קמיה אבינו שבשמיים לרפואתו והתחזקותו, ואכן באורח נס ופלא הועילו התפילות והתחנונים, וזכה הדור לעוד מספר ימים בהם האיר אורו הבהוק של רבינו זצוק"ל, אשר גם בזמנים אלו, דבק בכל דקדו-קי ההלכה. כך כאשר חזר להכרה בליל שבת הבחין שחלון חדרו פתוח, ומיד הורה לסגור את החלון שמא ובההיא שעתא יישאר החלון פתוח ועלול הדבר לגרום לטומאת כהנים בכל בניין בית החולים. כך ביקש שיוציאו אותו בברכות שהסתפק אם הוא חייב בהן. בימים אלה היה נראה שבסייעתא דשמיא הולך גופו ומתחזק ואולי יוכל לקבל את הטיפולים הרפואיים, אך אתמול בשעות הבוקר חלה שוב הרעה במצבו הרפואי כשלקראת שעת חצות היום נאספו סביב מיטתו בני משפחתו ותלמידיו הקרובים, והחלו באמירת וידוי וקבלת עול מלכות שמיים, עד שכשעה לאחר חצות היום ניצחו ארא-לים את המצוקים ונשבה ארון הקודש ויצאה נשמתו בטהרה ד, לקול בכיותיהם וזעקות השבר של כל הנוכחים.

מיוחדות לרפואתו השלימה של רבינו זצוק"ל.

מעת לעת התפרסמו קריאותיהם של מרנן ורבנן גדולי ואדירי התורה לכלל ציבור היראים בעולם היהודי, להרבות תפילות ותחנונים לרפואתו, וככל שהתגברה מחלתו של רבינו, כן נזעקו רבותינו שליט"א להורות על מעמדי תפילה ליד שריד בית מקדשנו הכותל המערבי, ובעוד מקומות הקדושים, בהם ציון התנא הק' רבי שמעון בר יוחאי וליד ציונו של רבינו הגדול הגדול מרן בעל האבי עזרי זצוק"ל רבו המובהק של רבינו זצוק"ל.

לאורך כל התקופה ביקש רבינו זצוק"ל מבני המ-שפחה והתלמידים שלא לדבר על המחלה, כשמל-בד ההתייעצויות על דרכי ההשתדלות לרפואה, לא שוחח על כך.

בכל ימי מחלתו, כשהוא סובל ייסורים נוראים ומכאובים קשים מנשוא, לא פסק רבינו מסדר יומו, כשהוא ממשיך ללמוד עם חברותות דבר יום ביומו, כמו המשיך באמירת השיעורים ואמירת הח-בורות בביתו. כמו כן נכנסו אליו ראשי המוסדות וע-סקני הציבור לשמוע את דעתו ולקבל את הוראותיו בכל העניינים.

כך גם בימים בהם ייסוריו גברו עד למאוד לא שינה מסדר יומו ולימודו, עד השבועות האחרונים בהם גופו הלך הלוך ונחלש, אושפז שוב מעת לעת בבית החולים מעייני הישועה. גם בימים אלו המשיך ללמוד עם חברותות שבאו ללמוד עמו בחדרו שבבית החולים או בביתו כשהוא לומד עמם עד אותם רגעים שהרגיש שאין בו יותר כוחות להמשיך. אך מיד כשהתחזק מעט קרא שוב לחברותא או לבני

< המשך מעמ' 8

בוריו בבירור ובהירות נדירה ביותר ותלמידי חכמים ידועי שם הבקיאים בכל מרחבי התלמוד היו יוצאים ממעונו נפעמים מעוצם בקיאותו ועיונו בכל חלקי התורה, לצד צניעות וענווה עד אין קץ.

הנהגותיו בקודש

הנהגות קדושה נוראיות היו מנת חלקו, כשאת רובן דאג להסתיר אף מסובביו הקרובים והתהלך בצידיו דרכים. במשך שנים רבות כמעט ולא עלה על מיטה בקדושתו. אף בשבת האחרונה לחייו, כאשר התעורר לאחר שהיה שרוי במצב של 'שכיב מרע', ביקש בשארית כוחותיו כי ירימו אותו משכיבתו במיטת בית החולים.

פעמים רבות היה שרוי בתענית לאחר ששכח לאכול ולשתות. ביום כיפור האחרון העיד כי מעולם לא חש תחושה מסוימת במהלך תענית, מלבד תקופה שבה סבל ממחלה מסוימת, והיה זה עקב הרגלו לה-מעיש במאכל ומשתה בכל ימות השנה. דבר זה גרם לו לבעיות קשות בעיכול מדי שבת בשבתו, שרק אז היה מקפיד לאכול בסעודת השבת, דבר שגופו לא היה מורגל אליו בקדושתו הנוראה.

בשנים האחרונות, כאשר הרבנית הצדקנית תליט"א שהתמסרה בכל ליבה ומסרה את כל אשר לה למענו, ביקשה הרבנית כאשר הייתה יוצאת לע-בודתה כי ידאגו שהוא יאכל את האוכל שמונח על השולחן, וכמעט כל יום האוכל נותר מיותם על השור-לחן... והיה זאת ה'ארוחת' היחידה שהוא היה אמור לאכול במהלך היום.

במשך שנים היה מבקש באופן תדיר ממש כי יוציאו אותו בברכות השחר מאחר והיה נייעור בלילה, ויעידו על כך מתפללי ביהמ"ד "תפארת שמואל" וכן תלמידיו הקרובים שכמעט מדי יום היו מוציאים אותו בברכות השחר.

דקדוק ההלכה

מעורר חרד רבינו זצוק"ל על כל תג ותג ממסורת ההלכה, חקר ודרש אצל גדולי בעלי ההוראה על דרכי ההלכה ונתיבותיה. בפרט ישב וליבן עם כל גדולי תלמידי מרנא החזון איש זיע"א על שמועותיו בהלכה, כשידוע שרבינו זצוק"ל היה זה שהפיץ את הוראת החזון איש זצוק"ל בהלכות שילוש ההדסים. לשכניו זכור היאך מדי שנה בשנה בהתקרב יומין דחנוכה, היה יוצא מביתו לשער החצר לבדוק היכן יניח את המנורה, כשהוא הולך ושב לביתו, כשהוא שואל את העוברים ושבים האם הם רואים את הנרות מהרחוב.

כמו כן כבר בשלהי דקייטא שבועות ארוכים לפני התקרב זמן שמחתנו היה ביתו עמוס בהדסים משר-לשים, אתרוגים ולולבים מזנים שונים, מהם בחר את המהודרים ביותר שעליהם יברך וינענע בעת קיום מצוות ד' מינים.

כך גם זהירותו בשימור המצות כשהוא מקפיד להדר בכל ההידורים, וכן חרדתו בשעת בדיקת חמץ כשהוא מתאמץ בכל כוחו לבדוק בחורין ובסדקין ובכל מקום שיש חשש שאי מי הכניס שם חמץ. בימים הנוראים הייתה ניכרת על פניו חרדתו הג-דולה מאימת הדין כשמראהו ביום הכיפורים היה כלבת אש.

ייסורים של אהבה

לפני כשנה וחצי התגלה כי בגופו של רבינו מקננת מחלה קשה אשר גרמה לרבינו זצוק"ל ייסו-רים קשים ומרים. בהתייעצות עם מקורביו ובפרט עם חברותא הוותיק הרה"ח רבי אלימלך פירר שליט"א אשר כאמור למד עמו משך עשרות שנים דבר יום ביומו, החל רבינו לקבל טיפולים שבתחילה החלישו את גופו ולאחר תפילות רבות שנאמרו בכל רחבי העולם היהודי לרפואתו של רבינו זצוק"ל, זכינו בחסדי שמיים מרובים לנסיגה במחלה.

אך למרבה הכאב וצערם של כל תופשי התורה, לפני כחצי שנה התברר ששוב חזרה המחלה לתקוף את גופו של רבינו זצוק"ל, ומאז בכל היכלי התורה, בתי המדרשות, הישיבות והכוללים, כמו גם בתי החינוך תלמודי התורה של תשב"ר ובנות בית יעקב, בארה"ק ובחו"ל נערכו מדי יום ביומו תפילות

מרת מרים תליט"א שעמדה לימינו למעלה מיובל שנים ובתקופה האחרונה סעדה אותו במסירות נפש מיוחדת. אחיו: הגאון הגדול רבי ברוך שמואל בן לאה שליט"א לרפו"ש, הגאון רבי יעקב שליט"א מחשובי הת"ח בירושלים, אחיו הגאון רבי מרדכי שליט"א מחשובי הת"ח בבני ברק בעמח"ס מגילת ספר.

בניו הגאונים הרבנים: רבי רפאל שליט"א מח-שובי האברכים בעיר מודיעין עילית. רבי שמואל שליט"א ראש כולל באר שלמה בבני ברק, רבי יעקב חיים שליט"א מחשובי האברכים בעיר בני ברק, רבי יחזקאל שליט"א מחשובי האברכים בעיר בני ברק, רבי יהודה שליט"א מחשובי האברכים בעיר אלעד, רבי יוסף שלמה שליט"א מחשובי האברכים בעיר בית שמש ורבי אהרן שליט"א מחשובי האברכים בירושלים.

בנותיו וחתניו הגאונים הרבנים: רבי שלום הלל קרשינסקי שליט"א, ראש ישיבת עטרת שלמה לצעיר-רים בירושלים, רבי שלמה זלמן גוטסגנדה שליט"א ר"מ ישיבת כנסת יצחק בחדרה. רבי הלל גרוסב-רד שליט"א מחשובי הלומדים בעיר מודיעין רבי יוסף צבי מילר שליט"א מחשובי הת"ח בבני ברק ורבי מנחם גרטנר מחשובי האברכים בישיבת כנסת יצחק בחדרה, נכדים ונינים ממשיכי דרכו לתפארת בישראל.

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ד'

יבקשו תורה מפיהו דברי מספד שנשמעו מהגאון הגדול רבי אליעזר הלוי דינר שליט"א מיד לאחר הישמע הבשורה המרה

למדנו בחברותא כל לילה במשך הרבה שנים, וזכינו ללמוד ביחד הרבה מסכתות שלא לומדים בישיבה.

וכבר אז הייתי מלא התפעלות ממנו, שלמרות שהוא היה כזה עילוי, הוא לא הסתפק בכשרונות שלו, אלא השקיע את כל הכוחות שלו, בהתמדה עצומה, ובשאיפות גדולים.

זה נקרא "רב הדומה למלאך", ולכן הוא זכה ל"תורה יבקשו מפיהו". מאז שדמרן ר' שמואל אויערבך נפטר, הוא קיבל את ההנהגה של עולם התורה, צריך לזכור ד' נתן וזה' לקח", אנחנו צרייכים להודות לקב"ה על השנים האלו, שזכינו לה-נהגה שלו, היתה לו סייעתא דשמיא מיוחדת בכל ההנהגה שלו, ויש לכולנו הכרת הטוב עצומה אליו שהוא הסכים להיכנס לזה, הוא מסר את הנפש שלו בשבילנו.

כל כך התפללנו וקוינו, שנוכה לעוד הרבה שנים, ובעונותינו הרבים לא זכינו... נפלה עטרת ראשינו.

זה לא הזמן עכשיו להאריך, יש עוד הרבה מה להאריך, על היראת שמים שלו, דקדוק המצוות שלו, דקדוק הלכה שלו, הענווה שלו, הבין אדם לחבירו שלו, יש הרבה מה להאריך, אבל זה לא הזמן עכשיו.

הקב"ה יעזור, שכולנו נתחזק, והוא יהיה מליץ יושר על עולם התורה, על כל כלל ישראל, המצב מאוד לא פשוט, גם בגיוס בני הישיבות, וגם בכל ענייני האידישקייט. ד' יעזור שנוכה במהרה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

קשה סילוקם של צדיקים דברים שאמר הגאון הגדול רבי דוד מינצור שליט"א מיד לאחר ההסתלקות

ביום ההוא, כזה הסתר פנים לא זכור לי מימי, וכמעט לא אירע כזה הסתר פנים שכמו שאמרו חז"ל על מיתתו של יאשיהו קשה מיתתו של יאשיהו כיום סילוק השמש בצהריים, שבתוקף גבורתו והנהגתו ומלחמת אש דת להעמיד הדת על תילה ובעוז הרבצת התורה נסתלק מאיתנו בהשאירו אותנו כצאן בלי רועה. אוי מי ינחמנו ומי ימלא חסרוננו.

לפלס את דרכם בין ההמון שצבא במקום בהובילם את מיטת רבינו זצוק"ל למקום מנוחתו.

עם הסתלקותו שרוי העולם היהודי בכל אתר באבל כבד, על השריפה אשר שרף ד'. רגשות אבל וחורבן שוררים בכל קהילות הקודש בארץ ובתפור-צות, כשבכל נשמעת זעקת הכאב שאין לו מרפא על האבידה הגדולה על כי נצחו אראלים וניטל ארון הקודש, גדול כים שבר בת עמי, מי ייתן תמורתו ת.נ.צ.ב.ה.

רבינו זצוק"ל הותיר אחריו את רעייתו הרבנית

נראו מחזות מרטיטים של המוני תלמידים קרועי בגדים המלווים את רבם לבית עולמו כשלצידם בניהם ילדי תשב"ר ובני תשחורת המבכים יחד עם אביהם את הסתלקותו של מי שהנחילם דעת תורה ומוסר וסלל נתיבותם ליראת שמים ודקדוק ההלכה. בשעה ארוכה התנהל לאיטו מסע ההלוויה לעבר בית החיים דפוניבז', כאשר במקום כבר מחכים אלפים דומעים ואבלים.

בהגיע מסע הלוויה לעבר בית החיים נדחקו ההמונים אוננים סביב בית הטהרה כשלאחר סיום הטהרה כאשר ניסו אנשי החברא קדישא זמן ממושך נגד כל הסטיות וכל מיצר בני התורה, לוחם בכל עוז, אבל ויאבדו כלי מלחמה, הוא גם ידע איך להלחם, מתי להגיב מתי לא להגיב, איך להגיב, הוא ידע גם לשמור על התלמודי תורה טהרת הקודש, הבתי ספר טהרת הקודש, להעמיד דורות שימשיכו בדרך הזאת, איך נפלו גיבורים ויאבדו כלי מלחמה.

גדול הצער ואי אפשר עכשיו בהתחלה להגיד יותר, המצב הוא כמו שהיה עם איוב שהחברים של איוב אחרי ששמעו מה שקרה לו ישבו שם שבעה ימים ולא דברו, אי אפשר לדבר, אפשר בשתיקה זה הצעקה הכי גדולה בעולם, רק קצת להגיד. הקב"ה יעזור שיוכלו להמשיך את הטהרת קודש את הישיבות את התלמודי תורה והבתי ספר והשמירה על כל בני תורה. ובלע המוות לנצח ומחה ד' דמעה מעל כל פנים.

שר וגדול נפל בישראל דברים שאמר הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א עם הגיע הבשורה הנוראה

שר וגדול נפל בישראל, גדול וגדול בעצם שהוא בעצמו גדול, עמל בתורה כל ימי חייו, הרבין תורה לרבים, העמיד תלמידים לאלפים, גדול בעצם, ברוב מקצועות התורה.

אבל הוא גם היה שר שליח של המלך כדי לשמור על המרכבה של המלך שהולכת ומדר-דרת, מתערבים בחינוך הטהור, מתערבים בבני הישיבות.

שליח של המלך לשמור על המרכבה של המלך, שר וגדול נפל בישראל, איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה, נפלו גבורים שהם לבד לוחמים, הג-בורים לבד יש להם את הכח לעשות את המלחמה, אבל יש לפעמים שהגבורים נופלים אבל נשאר כלי מלחמה, יודעים איך להפעיל את הנשק כדי להלחם במלחמה, אבל יש לפעמים שנפלו גבר-רים ויאבדו כלי מלחמה, לא רק הם חסרים הכלי מלחמה לדעת איך להלחם את המלחמה גם נפלו. ר' אשר זכרונו צדיק לברכה היה גיבור ולוחם

רבותי זה לא זמן לדבר ואין מספיק כוחות לדבר, מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה. מי יתן ראשי מים, דמעות שבאות מהראש, הזעזוע פה זה לא מתחיל לא נתפס, שמעתי פעם שאמרו להרב מבריסק שתיארו לאנשים קצת את השואה וכולם בכו, אז הוא אמר שכאשר מדברים על השואה לא בוכים, אין כלי קיבול!.

אין כלי קיבול, אוי לו לדור שאבד מנהיגו אוי לספינה שאבד קברניטה, ההרגשה של שתי הדב-רים, הספינה כולנו קשורים הקברניט אבד. רגזו ורעשו ותרעש הארץ הרבה הרבה לבכי ומה להגיד...

הכל גבוה מעל גבוה, מי תופס בכלל, איך אפשר לדבר, אפילו להתחיל.

שמעתי שכשידיברו עם ה'סבא' שהיה בתקופה האחרונה שלו, שאלו אותו איך הוא לא מפחד, איך הוא לא מפחד בשתי דרכים מוליקים אותי, הוא ידע שהוא הולך לעולם האמת.

הוא אמר: אני מרגיש כמו ילד שהולך לעבור

כמלאך הניצב על ראש דרך – מראה כהן

במערכות הציונות

אם כן בוודאי שזה ענין גדול להתגייס לזה במעשה ובתפילות

"לצערנו הסכנה היותר גדולה היום זה שיקדמו את חוק הגיוס ומי יודע איזה חוק זה יהיה והסכנה שזה יהיה בהסכמת החרדים ששומעים כבר מפה ומשם גם מתלמידי חכמים, שאלו שלא בישיבות יכולים להתגייס לצערנו כך שומעים, ומה זה לא ביישיבות, זה עוד שאלה, אם לא לומד שלוש סדרים אבל מי שבכלל לא במסגרת ישיבתית אז בכלל יכול להתגייס, למרות שלו הסכנה הרבה יותר גדולה".

על משמר מוסדות החינוך וקהילות הקודש

עם הסתלקותו של רבינו מרן רשכבה"ג בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל, נותרו מוסדות החינוך שהקים ללא ראש ומנהיג, והיו שחששו מאוד לעתיד. דם. באותם ימים קשים התקשו רבים להאמין שעוד יקומו מוסדות חדשים הצועדים בדרך המסורה.

רבינו זצוק"ל לקח אל עצמו את עול הציבור ונכנס לעובי הקורה ובמשך כל השנים האחרונות נשא על לבו את עול כל המוסדות החינוך, כשהוא מקבל את מנהלי המוסדות במאור פנים, ומחזק אותם להמשיך במלאכתם הגדולה והכבירה. הוא לא חסך מעצמו שום טרחה והיה גם ועולה בגופו אל ביתם של מנהלי המוסדות, או לאנשים שהייתה להם השפעה, והניח את כל כובד משקלו על קיומם של המוסדות והמשך הליכתם בדרך המסורה לנו מדור דור.

כך זכה וגם במקומות שלא הוקמו בהם מוסדות בחיי חיותו של רבינו הגדול רשכבה"ג מרן בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל הוקמו מוסדות רבים תחת נשיאותו והנהגתו שהוא נושא את משאם על לבו ומדריך ומיינץ על כל צעד ושעל.

בכל הנוגע למוסדות החינוך מעולם לא חסך כל טרחה ומאמץ ומעולם לא השיב ריקם שום בקשה בעניין הנוגע לחיזוקם. הוא לא חס על כבודו ומעמדו, והיה מתקשר בטלפון לכל מי שחשב שתהיה לו אפשרות לעזור לסייע ולחזק. תמיד דלתו הייתה פתוחה בפני כל מנהלי המוסדות, וגם בשעות ומזמנים קשים לא חס על עצמו והיה מקבלם בסבר פנים יפות, מיינץ, מדריך, ומסייע בכל הנצרך.

במסגרת מאמציו להחזקת המוסדות לא אחת הטריח את עצמו ונסע למרחקים כדי להעמיד את המוסדות ואף הרחיק נדוד לארצות הגולה כדי לעזור את נדיבי העם לתמוך ולחזק את מוסדות החינוך אשר נותרו לפליטה.

לא פעם היה מתקשר בטלפון בעצמו ומיזמתו למנהלי המוסדות, כדי לחזק אותם להמשיך בפעולתם הגדולה ואף היה מציע סיוע שיש בו ממש. כשהיה צורך לברר כל עניין הנוגע למוסדות החינוך היה טורח לבדוק ולברר כל עניין לאשורו וכך היה מדריך ומיינץ.

עשרות פעמים הטריח את עצמו ונסע מעיר לעיר כדי להשתתף בעצמו במעמדות שונים שנערכו על ידי המוסדות, זאת כדי לחזק את המנהלים ואת ציבור ההורים בהמשך חינוך הבנים בדרך המסורה. כך היה מגיע דרך קבע למעמדות שונים כהקמת מוסדות, קביעת מזוזות וחונכות הבית, הנחת אבן הפינה ומסיבות חומש, כשהוא מאיר את פניו למנהלים, למלמדים, ולצעירי הצאן.

לצד זאת עמד בכל עוז על משמר המוסדות, ולטהרם מכל השפעה זרה, בכל עת היה מחזק את המנהלים והיה חרד מפני כל שינוי במסורת החינוך, תמיד חיזק את מנהלי המוסדות לחנך את הילדים כפי הדרך המסורה ולא לסטות ממנה כמלוא נימה. בכל עת ועונה היה מעורר על חשיבותם ונחיצותם של המוסדות. בשנים האחרונות היה מארח באופן מיוחד בביתו בחול המועד פסח את מנהלי המשך בעמ' 33

בדברים שנשא בשבת בני עליה תשפ"ג אמר: "לצערנו היום התפקיד שלכם ולא דוקא צעירים כמותכם, הוא לבנות את הציבור מחדש, בוודאי בקרב כלל הציבור החרדי יש הרבה תלמידי חכמים ויראי שמיים והרבה מדקדקים במצוות, אבל הציבור כציבור לצערנו ירד מכל הבחינות, פעם זה היה נקרא האביב הליטאי, חלקם אף נכנסו לציונות בזמן האחרון, ולצערנו לא שמענו קול מחאה גדולה, גם אם רובם לא מסכימים על זה לא שמענו על כך מחאה. מי מנהיג שם את הציבור האם תלמידי החכמים או אנשים אחרים..."

עוד אמר באותה הזדמנות: "הרה"ר שמואל זצ"ל חידש דברים, אבל חלילה הוא לא חידש דברים בעצם, התורה הזאת לא תשתנה, המציאות משתנה, איך ליישם את דרך התורה בכל מציאות זה מסור לגדולי התורה, ובהחלט לא מסור לכל אחד. עלינו ללכת בדרכי אבותינו להמשיך את המסורת שלנו כמות שהיא בלי שום שינוי"

במהלך מעמד 'הקבלת פני רבו' בחג סוכות האחרון דיבר על הגזירה הנוראה ואמר: "לצערנו אנחנו עומדים גם בזמן של מלחמה גדולה מלחמה רוחנית נגד חוק הגיוס שכידוע הסכנה הגדולה. וכפי שכבר הורו אפילו הרבה ראשי ישיבות של יהדות ספרד שהסכנה זה לא רק שיגייסו את הבני תורה הבני תורה ממש בכל מקרה לא יתגייסו, לכל היותר יישבו בכלא אבל הסכנה היותר גדולה היא לעמך, גם אלו שלומדים ביישיבות אבל צאצאים של עמך, וגם אלו שלא לומדים ביישיבות שעליהם הסכנה הרוחנית הרבה יותר גדולה"

"ב"ה עד עכשיו הייתה סייעתא דשמיא שהגיוס היה ממש קטן ביותר ביחס למה שהם רצו, בוודאי שעל סייעתא דשמיא ברוחניות צריך לעשות השתדלות, בוודאי שהועיל לזה הרבה ההשתדלות של האברכים שעבדו ועמלו להשפיע על יחידים שהם רבים שלא יתגייסו בוודאי שהייתה לזה גם תועלת גדולה עם ההפגנות בלשכת הגיוס. בוודאי שראוי לכל אברך להקדיש חלק מזמנו לזה אני לא פוסק עכשיו כמה, אבל המתעסקים אומרים שלא צריך זמן רב לזה אם האברכים כולם יתגייסו לזה.

מאז הסתלקותו רבינו מרן ה'דרכי שמואל' זצוק"ל, נשא רבינו עט"ר גאון ישראל רבי אשר הכהן דויטש זצוק"ל בעול הציבור. בשנים הללו נרקמה מסכת מיוחדת ונרחבת של דאגה לציבור בני התורה המבינים בעם ולמערכות הציבוריות שעל משמר היהדות.

בתקופה זו ניכרה תחושת האיכפתיות העמוקה לעתיד עולם התורה שקיבל כאחד מגדולי תלמידיו של רבינו הגדול האבי עזרי זיע"א, וכפי שהביע את הדברים במשאו במעמד הנשגב שהתקיים ב'כנסיה הגדולה' באולמי הארנה בירושלים, ובכל הזדמנות כשעורר על בעיות השעה.

בשל קוצר היריעה וקוצר הזמן מאז נודע על האבידה הנוראה, אין אפשרות להקיף במסגרת זו את מכלול פעליו ומסירותו העצומה, כמלאך הניצב על ראש דרך - ונצביע על כמה נקודות.

לא ניתן לתאר את גודל חרדתו על טהרת החינוך ועל שמירת צביון עולם התורה. בכל הזדמנות היה מעורר במשאות קודש על כל הפרצות החמורות שחדרו למחנה ועל הנושאים הטעונים חיזוק ברוחניות, כשהוא שב ומדגיש בכל פעם על חובתנו ללכת בדרכם של רבותינו מנהיגי הדורות זיע"א, מבלי לשנות מהמסורה לנו מאומה.

מול גזירת השמד

בעת המוט מוסדי עולם כאשר קמו אויבי התורה וגזרו גזירות קשות ללכות ולהכרית את עולם התורה והישיבות, בגזירת הגיוס הנוראה והאימה. ובאופן מחפיר ונאלץ נעשה הדבר בשיתוף פעולה עם אנשים מבית, וגבר מסך הטשטוש והבלבול בעולם התורה. אז קם רבינו זצוק"ל והתנשא כארי, לעמוד לימין מלחמת עולם התורה, ועמד בכל כח ועוזו ליימין של רבינו הגדול מרן בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל במלחמת קודש למען קיומה של תורה והצלחת מידי רודפיה ומבקשי נפשה.

באותם ימים קשים שהחושך כזה ארך ורבים היו שחששו להודיע את דעת התורה ברבים, היה רבינו זצוק"ל מהשרידים אשר נותרו ולא חשש מלהשמיע את דבר התורה ברמה וקיים בנפשו לא תגורו מפני איש.

בעת חקיקת חוק השמד הנורא, ולאחר שגורמים מבית ניסו למעט מחומרת הסכנה, ואף להכחיש במצב נחושה את נמצב החמור והנורא, נשלח על ידי רבינו הגדול מרן בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל לעמוד ברבים ולבאר את גודל חומרת המצב, רבינו זצוק"ל עמד אז ברוב כח ועוזו וביאר ברבים את גודל הסכנה כשהוא מנתח את החוק לסעיפיו ומראה את גודל הסכנה דבריו הותירו אז רושם עז, ופורסמו בכל מקום ורבים התעוררו בעקבותיהם להבין את חומר הגזירה הנוראה המאיימת על עולם התורה.

כך היה למורה הדרך ובכל דבר וענין הנוגע

במסי"נ להחזיקו ונטלו על עצמם חובות כבדים וכו', ובס"ד ממשיך להישמע ברמה קולה של תורה ודבר אלוקינו יקום לעולם, בזכות קהל המנויים החשודים בים הנותנים שכם לשלם מחיר החזקתו ואף כאשר ההכרח לא יגונה כי היוקר יאמיר ואף לאחרונה ממש".

בסיום עורר על חשיבות הפצת העתון בפרט בקרב משפחות האברכים הצעירים - "כדי להעמיד האמת על בנינו ועל דורותינו. ובוודאי שיש לפעול ולהפעיל להרבות המנויים הללו, להגדיל תורה ולהאדירה ולהרבות כבוד שמים".

לשמירת ההשקפה הטהורה בדרך ובחינו

עמל ויגיעה רבה השקיע בשמירת המסורת כשהיה רתה. ועמד על המשמר כנגד כל פרצה בחומת הדת.

< המשך בעמ' 34

האברכים הצעירים. במכתב נאמר בין השאר: "המפורסמות אינן צריכות ראייה ובידוע גודל נחיצותו של בטאון עולם התורה הפלס אשר רבינו הדרכי שמואל זצוק"ל כתב כי הוא יסודה וקיומה של תורה". "ומזה יותר מיי"ב שנים עומד בעוז כחומה בצורה על משמר תורתנו הקדושה ומחזק ידיהם של בני התורה המבינים בעם, וכפי אשר אנו רואים בעינינו בפרט בתקופה האחרונה כאשר קמו זדים לעקור את הכל, והרי הוא השופר היחיד המעמיד האמת על תלה ובלעדיו לא היה נשמע כלל קולם של שומרי גחלת היהדות".

"אכן בידוע גם גודל הקושי כל השנים להמשיך קיומו כאשר התנכלו לו להחרימו ולגדוע לו כל בסיס כספי, וכמה נצטער רבינו מרן זי"ע על כך וחיוק ידיהם של העוסקים בצו"צ באמונה הפועלים

עשר שנים ועוד הרבה לפני זה, לא היה צריך לאמונת חכמים כדי להכיר את חשיבותו של העיתון, כל אחד ראה בחוש את החשיבות הרבה של העיתון לבטא את הדעת תורה כפי שקיבלנו מרבתינו".

"כידוע הפלס כמו רוב מוסדות התורה - המוסדות שנוסדו, בנס הוא עומד, ואולי הפלס יותר ממוסדות אחרים. בתחילת הדרך רק מי שהיה לו בטחון חזק בהקב"ה חשב שהפלס יחזיק, מי שהסתכל בעיניו בשר היה ברור לו שהפלס יחזיק שנה-שנתיים, אבל ברוך ד' היתה סייעתא דשמיא, ועדיין עד היום קיומו של העיתון הוא בגדר 'ניסין שבכל יום עמנו' שהעיד תוך מתקיים עוד יום, ועוד יום".

לפני חודשים ספורים, בחודש אב האחרון, יצא בקריאה נרגשת (יחד עם יבדל"א הגאון הגדול רבי עזריאל אויערבאך שליט"א) להרבות מנויים לבטאון עולם התורה 'הפלס', ובפרט מקרב משפחות

< המשך מעמ' 32

המוסדות במעמד הוקרה מיוחד שבו היה מייקיר את פעלם ומעורר על המשך קיומם והליכתם בדרך המסורה מדור דור.

גם במקהלות עם לא חסך בשום הזדמנות מל-עורר על ההכרח הגמור לחנך את הבנים כפי הדרך המסורה, על טהרת הקודש מבלי נטות ימין ושמאל. כך גם בעצרת הרבבות ה'כנסיה הגדולה' שנערכה באולמי ה'ארנה' בחודש תשרי תשפ"ג שעורר מאוד על ההכרח להמשיך את החינוך כמסורת רבותינו.

מלבד עמידתו האיתנה לימין מוסדות החינוך, עמל ויגע לעמוד לימינם של קהילות הקודש אשר הוקמו בכל אתר ואתר, כדי לשמר את הדרך אותה הורה זקן רבינו מרן רשכבה"ג בעל ה'דרכי שמואל' זצוק"ל, מקומות שבהם יבואו לידי ביטוי מערכות הקודש של כלל ישראל ויוכלו לעורר באין מפריע מפני פגעי הזמן.

בכל מקום ומקום בה הוקמו הקהילות היה מטריח את עצמו לבוא ולהביע את תמיכתו הרבה גם כשהיה מדובר בציבור קטן מאוד, כשהוא רואה בכל בית כנסת ובכל בית מדרש חדש המוקם, עוד התפתחות חשובה ומכריעה להמשך קיום התורה והדרך המסורה לנו מדור דור.

לימין בטאון עולם התורה 'הפלס'

בתוקף החובה העמוקה שחש לשמור ולשמר ולחזק את ציבור בני התורה המבינים בעם, עמד על המשמר ודאג בכל עת לקיומו וחיוקו של בטאון עולם התורה 'הפלס', אשר רבינו מרן ה'דרכי שמואל' זצוק"ל קבע עליו כי הוא "יסודה וקיומה של תורה והרבה גופי תורה תלויים בו".

בכל עת היה משיב על שאלות מעשיות והתווה דרך והוראות ברורות למערכת העתון, בכל ענייני השעה.

על חובת חיוק העתון עורר בכתב ובע"פ ללא הרף, וכמה וכמה כינוסים התקיימו במעונו כשהוא קורא לציבור בני התורה להרבות פעלים ולהוסיף מנויים למען חיוקו וביסוסו של בטאון עולם התורה. ביום י"א אב תשע"ט, התקיים כינוס מיוחד במעונו תוך קריאה לחזק את העתון על רקע הירידה המשפטית שהחלה באותם ימים.

בדבריו אמר: "מרנן גדולי ישראל זצוק"ל הקימו בשעתו עתון, כי סברו שבלי כלי ביטוי הציבור לא יכול להתקיים. זה גם 'עשה טוב' בשביל לבטא את ההשקפה ולהתריע על כל מה שיש להתריע, לא לטיח דברים ולהכריז באופן ברור את ההשקפה המסורה, ו'סור מרע' שבלי זה הציבור בכללותו ניזון ממקומות אחרים".

"המלחמה נגד הפלס זו מלחמה נגדנו, רוצים לשתק את כל ציבור בני התורה, כדי שהם יוכלו להמשיך לפעול את מה שהם פועלים".

בסיום דבריו אמר: "כל המגביות חשובות ללא ספק ובוודאי שראוי לתמוך בכל המוסדות, אבל 'הפלס' זה 'חיי נפש' של כלל הציבור! אנחנו עושים את זה בשביל עצמנו, וכמו שאמרו כאן שבלי הפלס לא היה כלל את המגביות וכל הבסיס למוסדות. כל אחד צריך לדעת שכשהוא מסייע לעיתון הוא עושה את זה בשביל עצמו!".

בחודש תמוז תשפ"ב, שררה התרגשות רבה במערכת 'הפלס' כאשר נודע כי בארוע מרומם ונדיר לרגל העשור לקיומו של בטאון עולם התורה עומדים להגיע למקום גדולי התורה, המבקשים לחזק את ידיהם של כל העוסקים במלאכת הקודש וכן לעורר את ציבור בני התורה על הצורך החיוני בהרחבת מעגל המנויים לעתון אשר הוא הבסיס לכל המהפכה שנוצרה בשנים האחרונות - תנופת ההצלה והיצירה אשר איפשרה את קיומם של שומרי הגחלת וכוננה את השגשוג המפעים של קהילות הקודש ומוסדות התורה והחינוך.

רבינו גאון ישראל זצוק"ל הטריח את עצמו לאותו מעמד ייחודי (יחד עם יבדל"א הגאון הגדול רבי עזריאל אויערבאך שליט"א) ואמר בדבריו: "כל אחד רואה בחוש את חשיבותו הרבה של העיתון שבנס הוא עומד. כולם יודעים כמה מורי ורבי מרן הרב שך זצוק"ל כמה הוא ראה את החשיבות העצומה בהקמת עיתון מיוחד לבני התורה, וכשנשתנו העתים אז ראש הישיבה זצוק"ל הקים את העיתון. ואז היה צורך יותר גדול, שהיה צריך, לצערנו, לבטא את דעת התורה גם נגד ציבור שהיו מעצמנו ובשרנו במשך שנים רבות ונפרדו הדרכים. וכמדומני שאחרי

אוי לה לספינה שאבד קברניטה

יחד עם כל בית ישראל, אבלים דוויים וסחופים אנו עד דכדוכה של נפש, על כי שקעה השמש בצהריים ונוטל כבוד מבית חיינו, רוח אפינו אשר אמרנו בצילו נחיה נלכד בשחיתותנו, רכב ישראל ופרשיו, גאון הגאונים, שר התורה ושליט בכל מכמניה, השחיר פניו בעמלה יגיעתה והגיונה של תורה כחשיכה כאורה, הרביץ תורה לאלפים והעמיד תלמידים הרבה, גאון היראה והענווה, עמוד האמת שאין לו על גביו אלא ה' אלוקיו, ענן הכבוד ועמוד האש שלפני המחנה, כמלאך שולח ממרום להנהיג את עולם התורה וציבור היראים בין משברי התקופה הנוראה, האיש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו בנקיות הדעת מופלגת ובטהרת הלב, מסר נפשו שלא תשתכח תורה מישראל כנתינתה מסיני בקדושתה ובטהרתה כמסורת רבותינו הגדולים מצוקי ארץ זיע"א, גודר גדר ועומד בפרץ, נשא על לוח ליבו הטהור את כל קהילות הקודש, הישיבות הקדושות ומוסדות החינוך עטה"ק, לרוממם להדריכם ולהעמידם על צביונם ומתכונתם

רבו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר הכה דויטש זצוקלה"ה

אבל יחיד עשי לך ישיבתנו הקדושה, אשר נוסדה בהכוונתו ובעצתו אמונה, והוא אשר עמד על האבניים מיום היווסדה, ובימין צדקו קרבנו ברוב אהבה וחיבה, הורנו בכל עת את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה, זיכנו בתדירות באור פניו בהופעתו בישיבה הקדושה ובמשאות הקודש שנשא בה, וכל דבר קטון כגדול ישק על פיו

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

הרבנים של 'מעמידי עולם'

נדחה קידום הדחת היועמ"שית; עוצמה יהודית הודיעה על אי מחויבות לקואליציה

■ מאת א. בן מנחם

בו הקואליציה תהיה תלויה על חודו של קול בעייתי מאוד לנת-ניהו, שבמפלגתו יש שורת ח"כים שאינם מזוהים עמו, ובהם שר הביטחון לשעבר יואב גלנט.

בהודעת המפלגה נמסר: "בשבועות האחרונים מתנהלים מרכיבי הקואליציה באופן עצמאי במגוון תחומים. החל מהסירוב להעלות ביום ראשון הקרוב לממשלה הצעת החלטה להתחיל בפיטורי היועמ"שית, עובר בנייהול מו"מ לעסקה חסרת אחריות וכלה בפגיעה בתקציב המשרד לביטחון לאומי וגופיו".

ובמקביל, ח"כ מישל בוסקילה מהימין הממלכתי הגיש אתמול הצעת חוק לפיצול תפקיד היועץ המשפטי לממשלה, המבקשת לשנות מהותית את מבנה הסמכויות של היועץ. על פי ההצעה, ההחלטות בנוגע לחקירה והעמדה לדין של נבחרי ציבור יועברו להרכב מיוחד שיכלול שלושה גורמים: שופט עליון בדימוס שימונה על ידי נשיא העליון, יועץ משפטי לשעבר שימונה על ידי שר המשפטים, וסגור פרטי שימונה על ידי הסגורות הציבוריות הארציות.

"מותב זה יאזן גם את הנטייה התביעתית המוכנת של פרקליטות המדינה", נכתב בהצעת החוק.

ההצעה מבוססת על מתווה שגיבש שר החוץ גדעון סער בתקופת כהונתו כשר המשפטים.

בפתח ישיבת סיעתו התייחס סער לנושא באומרו: "עדיף לפצל

לאחר שהתכנסו בתחילת השבוע והסכימו עקרונית לקדם מהלכים נגד היועצת המשפטית לממשלה בהרב מיארה, היו אמורים אתמול ראשי מפלגות הקואליציה לדון שוב ולקבל החלטות בנושא, אולם ראש הממשלה בנימין נתניהו הודיע ברגע האחרון על דחיית הישיבה.

ישיבת ראשי המפלגות שת-כננה לדון בנושא נדחתה לאחר שעלה חשש להפרת הסכם ניגוד העניינים של ראש הממשלה נתניהו, האוסר עליו לעסוק בעניינים הקשורים ליועמ"שית בהרב מיארה.

ח"כ אפרת רייטן פנתה מוקדם יותר ליועצת המשפטית בטענה כי "מעורבתו של יועץ ראש הממשלה בישיבה שדנה בהדחת היועצת המשפטית מוכיחה הפרה ברורה של הסכם ניגוד העניינים של נתניהו".

בתגובה, סיעת עוצמה יהודית טלטלה אמש את המערכת הפוליטית בהודעה דרמטית, לפיה: "סיעת עוצמה יהודית לא תהיה מחויבת לעמדת הקואליציה לרבות בחוק התקציב, ותפעל באופן עצמאי וסלקטיבי החל מהערב".

הסיעה מונה שבעה מנדטים, ונכון לעת הזו, לפחות פורמלית, אין ביכולתה לפרק את הקואליציה המונה 68 מנדטים על הנייר. עם זאת, מצב

תקציב המדינה אושר בקריאה ראשונה; בעוצמה יהודית התנגדו

■ מאת א. בן מנחם

הכנסת אישרה אמש בקריאה ראשונה את תקציב המדינה לשנת הכספים 2025, ברוב של 58 תומכים מול 53 מתנגדים. הצעת חוק, הכוללת הגדלה משמעותית בהוצאה הממשלתית ובתקרת הגירעון, תועבר כעת לוועדת הכספים להמשך דיונים.

ההצבעה הפכה למבחן ראשון להחלטת מפלגת עוצמה יהודית להפסיק את מחויבותה לקואליציה. השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, שאיים לא לתמוך בתקציב ללא התחייבות להדחת היועצת המשפטית לממשלה, נכנס למליאה ונמנע מלהצביע. חברי סיעתו אלמוג כהן ויצחק וסרלאוף נעדרו מההצבעה, בעוד חברי הכנסת צביקה פוגל, לימור סון-הרמל, ויצחק קרויזר הצביעו נגד.

בן גביר תקף בחריפות את שר האוצר: "המשחק שלו מתגלה הערב. הוא איש שמדבר ימין מחוץ לחדר, אבל בפועל מציל את היועמ"שית מפיתורים, עוצר את הרפורמה המשפטית, ומציל את הרשות הפלשתינית מקריסה כלכלית. נבחרנו כדי לשלוט. אין

הכנסת אישרה אמש בקריאה ראשונה את תקציב המדינה לשנת הכספים 2025, ברוב של 58 תומכים מול 53 מתנגדים. הצעת חוק, הכוללת הגדלה משמעותית בהוצאה הממשלתית ובתקרת הגירעון, תועבר כעת לוועדת הכספים להמשך דיונים.

ההצבעה הפכה למבחן ראשון להחלטת מפלגת עוצמה יהודית להפסיק את מחויבותה לקואליציה. השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, שאיים לא לתמוך בתקציב ללא התחייבות להדחת היועצת המשפטית לממשלה, נכנס למליאה ונמנע מלהצביע. חברי סיעתו אלמוג כהן ויצחק וסרלאוף נעדרו מההצבעה, בעוד חברי הכנסת צביקה פוגל, לימור סון-הרמל, ויצחק קרויזר הצביעו נגד.

בן גביר תקף בחריפות את שר האוצר: "המשחק שלו מתגלה הערב. הוא איש שמדבר ימין מחוץ לחדר, אבל בפועל מציל את היועמ"שית מפיתורים, עוצר את הרפורמה המשפטית, ומציל את הרשות הפלשתינית מקריסה כלכלית. נבחרנו כדי לשלוט. אין

והדמוקרטיה. ועם ישראל רואה, עם ישראל שומע, ועם ישראל לא יסלח.

אני רוצה לומר לכם שהימים של הממשלה הזו ספורים. ייקח יותר זמן או פחות, התוצאה ידועה גם לנו וגם להם", סיכם גולן. "הם יודעים שהם גמרו, ולכן הם במתקפה חסרת תקדים על הדמוקרטיה. הם מפחדים. הם מפחדים מבחירות. הם מפחדים לפגוש אותנו בקלפי. הם מפחדים כי הם יודעים את האמת: אנחנו הרוב ואנחנו לא נוותר על המדינה הזו".

לדבריו: "היועצת המשפטית היא שומרת סף אמיצה שהגנה על החוק ולא נשברה מול מכונת רעל, איומים ובריונות. עכשיו תורנו להגן עליה - זהו מבחן עבור כולנו - להוכיח שאנחנו עומדים יחד למען הדמוקרטיה, למען העתיד שלנו, ולמען מדינת ישראל".

גולן הוסיף והזהיר כי: "מי שירים את ידו בקואליציה בעד המהלך הבזוי הזה, הופך את עצמו לשותף מלא לפשע. שותף לפירוק הדמוקרטיה. שותף לבגידה במדינת ישראל היהודית

נעשו מתוך כוונה שהם יתאימו לתפקידיהם גם לאחר פיצול תפקיד היועמ"ש, ושניהם הסכימו למהלך הפיצול בעת מינויים.

יו"ר מפלגת הדמוקרטים יאיר גולן התייחס אתמול בישיבת סיעתו ליוזמות בקואליציה לפיטורייה של בהרב מיארה, ואמר: "ממשלת נתניהו זוממת לפטר את היועצת המשפטית לממשלה. אבל אנחנו כאן כדי לומר להם דבר אחד ברור: פיטורי היועצת המשפטית לא יעברו בשתיקה, ולא בלי התנגדות אדירה מצד העם בישראל".

מאשר לפטר. אני תמיד מעדיף לתקן במקום לשבור. הדרך לתיקון היא שינוי מבני בתפקיד. עדיף פיצול התפקיד מפיצול העם".

שר המשפטים יריב לוין דחה את הצעתו של גדעון סער לפיטול תפקיד היועצת המשפטית. לוין טען כי אינו מעוניין להקים מה שמכונה בקואליציה "מפלצת נוספת".

יש לציין, כי בתקופת כהונתו כשר המשפטים, גדעון סער הוא שמינה את בהרב מיארה לתפקיד היועמ"שית ואת עמית איסמן לתפקיד פרקליט המדינה. המינויים

בדיה

תורה תורה חגרי ענק

דמוע חדמע עיינו וולכה נא שדה בוכים על עומועה כי באה, כי נוטל אדונינו מעל ראשונו

שר התורה ועמוד היראה, אשר משחר נעוריו היה דבוק בתורה וביצורה בטהרה, וכל מחשבתו והגיונו לא נשא אלא בה, לוחם מלחמתה של תורה, עוקר הרים וטוחנון זה בזה בסברא, העמיד תלמידים גדולי תורה לאלפים, עמוד האש ההולך לפני המחנה להורות הדרך אשר יעשו, שר הצבא העומד בראש צבאות ה' ללחום מלחמת ה' ברשעים מפרי ברית, לחם במסירות עצומה ובכל עוז לבל יפרוץ פרץ בכרם בית ישראל, כל מעייניו נתן לעשות רצונו יתברך ללא שום חשבונות, נתן גוז למכים ולחיי למורטים ולא שות ליבו לזאת, נתן עיניו וליבו על ישראל, על טובת כל אחד ואחד בכלל ובפרט, ובפרט על הצלחת ופריחת מוסדות התורה, ולא חסך מעצמו כל מיני טירחות אף בימי חליו וחולשתו, התהלך בפשטות ובענוה מופלאה, היה משען לאלמנה ומטה עוז ליתום, ומצודתו היתה פרוסה על הכל קטן כגדול, אהה אבינו רועינו, כי טוב היית לנו מאב ומאם ולא הנחת לנו תמורתך

על כן נבכה ונצטער בצערה של תורה, אשר עלתה לה למקום מדורה עם תיקה ונרתקה והדורשה והחוקרה, לומדיה ועוניה באישון כמו באורה אבינו רועינו מאור עינינו עמרת תפארתנו

רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זצ"ל

אשר בתוך משא כל העם נשא על ליבו הטהור בפרט את ת"ת על טהרת הקודש "ראשית חכמה" נוה יעקב ירושלים אשר התנהל על פיו בכל פרט ובכל ענין, והיה שקוד על טובתו בכל עת, ותחת עינו הגדולה גדל ופרח והרחיבו שערינו, וכעת היינו כיתומים אשר איבדו משען ומשענה

אשכבתיה דרבי התק"מה אור ליום ג' ט"ז כסליו בגבעת הישיבה

אשריהם משבילים ברקיע זוהרים, במנוחות שלום נחו ישרים, אוי ואבוי שוד ושבר לנותרים עם שבי פשע לעונים ומרורים רחמה, קרנם הגביה והרימה

המתאבלים ומבכים מרה

הנהלת הת"ת

טיל וכטב"מ נורו מתימן לישראל ויורטו; אזעקות במרכז

■ מאת ש. בלוי

שברי יורט כטב"מ מתימן ביבנה בשבוע שעבר

בצבא כי: "בהמשך להתרעות שהופעלו במרכז הארץ, יורט טיל אחד ששוגר משטח תימן ויורט בטרם חצה לשטח הארץ. התרעות על ירי טילים ורקטות הופעלו מחשש לנפילת שברי יורט".

חמישה בני אדם נפצעו בדרכם למרחב המוגן ביישובים שונים ברחבי המרכז, וביישובים לשם נופה צוץ אותרו שברי יורט.

מוקדם יותר אתמול, בסביבות השעה שבע בבוקר, מסרו בצבא כי: "ספינת טילים של זרוע הים יירטה בהצלחה במרחב הים התיכון כלי טיס בלתי מאויש ששוגר מתימן. הכלי יורט בטרם חצה לשטח הארץ".

בתזכורת נוספת לכך שהמלחמה הרב-זיתית עדיין בעיצומה למרות הפסקת האש השבירית בלבנון, נורו אתמול מתימן על ידי החות'ים השולטים ברוב חלקי המדינה, טיל וכטב"מ לעבר ישראל. שני האובייקטים, שנורו בשעות נפרדות, יורטו בחסדי שמיים בהצלחה, בעוד הטיל גרם להפעלת אזעקות ברחבי מרכז הארץ.

מהצבא נמסר אתמול בסביבות השעה שלוש בצהריים כי: "הופעלו התרעות במרכז הארץ בעקבות טיל ששוגר משטח תימן". מספר דקות לאחר מכן הודיעו

על פי פרסומים זרים

מתקפה ישראלית נרחבת באזורי החוף בסוריה

אסד: לא עזבתי את המולדת באופן מתוכנן; נשארתי בדמשק עד לשעות האחרונות

■ מאת ש. בלוי ופ. קורן

הצבא ממשיך במתקפה נרחבת על תשתיות צבאיות בסוריה, שבוע לאחר נפילת משטר אסד, שהתמקדו על פי פרסומים זרים בלילה שבין ראשון לשני באזורי החוף של המדינה השכנה.

כך למשל, תקיפה מאסיבית שבוצעה במלמל טרנס הייתה כה עוצמתית, שמרכז מחקר טורקי דיווח כי הער צמה שנמדדה הייתה שוות ערך לרעידת אדמה בדרגה 3 בסולם ריכטר. במקביל, תושבים באזור דיווחו על פטריות עשן עצומות, ובתקשורת הער למית פורסם על פגיעה במאגרי טילים עצומים.

בינתיים, מזכיר המדינה האמריקני אנתוני בלינקן מנהל מגעים עם טורקיה, ירדן ועירק במטרה לעצב את עתיד סוריה שלאחר אסד. "אנחנו יודעים שמה שקורה בתוך סוריה יכול להיות בעל השלכות חזקות הרבה מעבר לגבולותיה, מעקירה המונית ועד טרור", אמר בלינקן.

בה בעת, בהצהרה שפורסמה אתמול בחשבון רשמי של ארמון הנשיאות הסורי ברשת חברתית בבעלות

נשארת בדמשק וממלא את תפקידי עד השעות הראשונות של יום ראשון, ה-8 בדצמבר 2024, כתב אסד.

לדבריו, עם התפשטות המורדים בדמשק, עבר ללסקיה בתיאום עם הרוסים כדי להמשיך לפקד על הלחימה משם. "כשהגעתי לבסיס חמימים בבוקר, התברר כי הכוחות נסוגו מכל קווי הלחימה ועמדות הצבא האחרונות נפלו. המצב בשטח הידרדר והתקפות הרחפנים על הבסיס הרוסי התגברו", סיפר אסד.

"בנסיבות אלה, כשיציאה מהבסיס בכל כיוון הייתה בלתי אפשרית, מרסקבה ביקשה מפיקוד הבסיס לפעול לפינוי מיידי לרוסיה בערב יום ראשון, ה-8 בדצמבר, יום לאחר נפילת דמשק ולאחר קריסת העמדות הצבאיות האחרונות ושיתוק יתר מוסדות המדינה", המשיך אסד.

הנשיא המודח הדגיש: "במהלך האירועים האלה, לא עלה נושא המקלט המדיני או ההתפטרות, לא מצידי ולא מצד אף אדם או גורם. האפשרות היחידה שעמדה על הפרק הייתה המשך הלחימה להגנה מול המתקפה הטרוריסטית".

"לא עזבתי את המולדת בצורה מתוכננת כפי שנטען, וגם לא עזבתי בשעות האחרונות של הקרבות.

את פרטי נפילת משטרו והימלטותו מדמשק, כשהוא מכחיש כי ברח מהמדינה באופן מתוכנן.

רוסית, נראה לכאורה הנשיא הסורי המודח בשאר אל-אסד, שקיבל מקלט מדיני במוסקבה, חושף לראשונה

התבטלה עדות נתניהו היום בשל "נסיבות ביטחונית חריגות"

■ מאת א. בן מנחם

יכלו לשאול אותי ויכולתי להגיב. עכשיו אני מגיב בפעם הראשונה! מה הייתה הבעיה לבדוק? החקירה הכי מהירה אי פעם בתחום עבירות צווארון לבן? זה דבר מאוד בעייתי. לא הראו לי את החומר, רים, לא נתנו לי הזדמנות להגיב".

הסגנון חדר הדגיש כי "מתוך 315 הפרטים בכתב האישום, תשעה הוצגו בחקירה. זה בלתי נתפס". נתניהו הוסיף: "אם היו מראים לי את החומרים, הייתי עונה בחדות יותר".

בהתייחסו שוב לסיקור ב'וואלה' אמר נתניהו: "וואלה! לא היה אתר נגיש במיוחד ואנחנו רואים בדיעבד עד כמה הוא מעוות את הדברים". הוא הדגיש כי הפניות שהגיעו דרך רובינשטיין עסקו ב"פרטים שוליים" ולא בליבת הקמפיין של הליכוד.

נתניהו עצמו התערב בדיון כשאמר לתובע יונתן תדמור שהתנגד להעברת הדיון ללשכת השופטים: "אתה מתנגד למשהו שאין לך מושג לגביו". לבסוף, החליטו השופטים לקיים את הדיון בלשכתם בנוכחות נציג אחד מכל צד.

במהלך עדותו אתמול התייחס נתניהו לסוגיות מרכזיות בתיק, בהן היחסים עם איש העסקים זאב רובינשטיין והסיקור באמצעי התקשורת 'וואלה'. "אני יודע שלא פניתי וזה גם לא הגיוני", אמר נתניהו בהתייחסו לטענות על דרישות סיקור. "אני יכול לשער שהיא דיברה עם רובינשטיין והוא העביר את הדברים... או שעשה את זה על דעת עצמו".

נתניהו מתח ביקורת חריפה על אופן ניהול החקירה נגדו: "זאת חקירה שטסה באקספרס כלי לבדוק את הדברים. הרי

נתניהו בכינום "שאתמול"

לביטול העדות, כשהתביעה התנגדה תחילה וביקשה שהבקשה תוגש בכתב.

מרמה והפרת אמונים. הסגנון עמית חדר ביקש לקיים דיון בדלתיים סגורות בנוגע

ראש הממשלה בנימין נתניהו החל אתמול את השבוע השני בעדותו בפני בית המשפט בתיקי האלפים, ביום עדות נוסף בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

במקביל, בית המשפט נענה אתמול לבקשת ההגנה של ראש הממשלה בנימין נתניהו ואישר לבטל את עדותו המתוכננת להיום. ההחלטה התקבלה בעקבות דיון חסוי בדלתיים סגורות, על רקע מה שהוגדר כ"נסיבות ביטחונית חריגות", בזמן שמתקיימים מגעים מתקדמים לעסקת שחרור חטופים (ראו ידיעה נפרדת).

הדרמה סביב ביטול העדות התרחשה במהלך יום העדות השלישי של נתניהו בתיק 4000, שבו הוא מואשם בשוחד,

שר הביטחון: קרובים מאי פעם לעסקת חטופים

■ מאת ש. בלי

שר הביטחון ישראל כ"ץ חשף אתמול בדיון סגור בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת כי ישראל נמצאת בנקודה הקרובה ביותר להשגת עסקת חטופים נוספת, וכי זו תבצע בשלבים. "עדיף לדבר כמה שפחות בנושא", אמר השר בדיון.

בתשובה לשאלתו של ח"כ גדי איז-נקוט מהמחנה הממלכתי, אישר כ"ץ לראשונה כי העסקה המתגבשת תהיה בשלבים. "ציר פילדלפי וטריטוריית נצרים לא יהוו מכשול לביצוע העסקה, יש התגמשות אצל חמאס בעניין הזה. יהיה רוב גורף בקבינט ובממשלה להסכם", אמר שר הביטחון.

יו"ר ועדת החוץ והביטחון, יולי אד-לשטיין, נאלץ לקטוע את הדיון בנושא העסקה לאחר שחברי הוועדה החלו להרבות בשאלות ושר הביטחון השיב

סמל המאבק למען החטופים שצויר אתמול בשמי המרכז באמצעות מטוס

להן. "תפסיקו לדבר על הנושא הזה. זה רק גורם נזק", התערב אדלשטיין.

במהלך הדיון סקר כ"ץ את פעילות מערכת הביטחון בחזיתות השונות: "ההבנה האיראנית של מה שקרה יוצרת פער לטובת ישראל מבחינת ההרתעה, אם כי אין שום ערובה שהאיראנים לא יגיבו או יפעלו".

בנושא החטופים הדגיש השר: "הנחיתי את כל מערכת הביטחון להציב את נושא שחרור החטופים בראש סדר העדיפות שלנו. כולנו מעריכים שנוצרת אפשרות עקב הצורך של החמאס להתגמש ואני מקווה מאוד שנוכל להתקדם לשלב מעשי בנושא הזה".

בדיון התייחס השר כ"ץ גם לזירה המזרחית וציין כי "יש לישראל אינטרס עליון ביציבות המשטר הירדני", והוסיף כי ירדן חשופה כעת יותר מתמיד להבדל-חות נשק מסוריה ועל כן יש להאיץ את הקמת המכשול.

חוסר יציבות באירופה

משלת גרמניה נפלה בהצבעת אי-אמון

■ מאת פ. קורן

קנצלר גרמניה, אולף שולץ, הפסיד אתמול בהצבעת אי-אמון בברלין, צעד שסולל את הדרך לקיום בחירות מוקדמות ב-23 בפברואר. בהצבעה דרמטית, 394 חברי פרלמנט הצביעו נגד הממשלה, 207 תמכו בה ו-116 נמנעו. הרוב הנדרש לניצחון עמד על 367 קולות.

נפילת הממשלה, על רקע משבר פוליטי מתמשך בכלכלה הגדולה באירופה בשבועות האחרונים, הגיעה ימים לאחר נפילתה של הממשלה הצרפתית, אף היא בהצבעת אי-אמון חריגה למדי. בשונה מצרפת בה ישנו משטר נשיאותי, בגרמניה שולט משטר פרלמנטרי בדומה לישראל, כך שנפילת הממשלה היא אירוע משמעותי הרבה יותר מבשכנתה.

בעקבות התבוסה, שולץ הגיע לאר-מון בלוו בברלין והציע לנשיא גרמניה

שולץ והנשיא שטיינמאייר אתמול

פרנק-וולטר שטיינמאייר לפזר את הבר-נדסטאג. לנשיא יש כעת 21 ימים לה-

חליט האם להסכים ולקרוא לבחירות חדשות, שיתקיימו תוך 60 יום. אישורו

החוקה וכלליה", אמר שטיינמאייר לרשת ARD בסוף השבוע. הנשיא צפוי להמתין עד לאחר חופשת החגאות הנוצריות במדינה, ולקיים שיחות עם כל הסיעות בפרלמנט לפני קבלת ההחלטה.

המשבר הפוליטי החריף בגרמניה החל כשקואליציית שלוש המפלגות של שולץ התפרקה ב-6 בנובמבר, לאחר שפיטר את שר האוצר שלו בעקבות מחלוקת על האופן שבו יש להחיות את הכלכלה הגרמנית הקופאת.

בסקרי דעת הקהל, מפלגתו של שולץ מפגרת הרחק מאחורי גוש האופוזיציה השמרני בראשות פרידריך מרץ, המוביל בסקרים. המפלגה הימנית-קיצונית AfD מתחזקת ומדורגת במקום השני עם 18% מהתמיכה, בעוד מפלגתו של שולץ במקום השלישי עם 16% בלבד.

בדיון שקדם להצבעה, שולץ אמר כי הבחירות יקבעו האם גרמניה

"כמדינה חזקה, מעזה להשקיע בחזקה בעתידה". מרץ, המועמד המוביל לקנצלרות, האשים בתגובה: "אתה משאיר את המדינה באחד המשברים הכלכליים הגדולים ביותר שלה מאז מלחמת העולם השנייה".

מערכת הבחירות צפויה להתמקד בסוגיות כלכליות, במיוחד לאור הביצועים הכושלים של הכלכלה הגרמנית תחת שולץ. הבנק המרכזי הגרמני הוריד לאחרונה את תחזיות הצמיחה ב-0.2%, וצופה קיפאון כלכלי במחצית הראשונה של 2025.

הצבעות אי-אמון נדירות בגרמניה, מדינה המונה 83 מיליון תושבים המעריכה יציבות. זו הייתה רק הפעם השישית בהיסטוריה שלאחר מלחמת העולם השנייה שקנצלר ביקש הצבעת אמון. הפעם האחרונה הייתה ב-2005, כשהקנצלר גרהרד שרדר יזם בחירות מוקדמות שהסתיימו בניצחון צר של אנגלה מרקל.

נהג משאית נהרג בתאונה עם רכב בכביש 6

■ מאת משה רובין

נהג משאית נהרג בתאונה קשה וקטלנית שאירעה בכביש 6 סמוך למחלף ניצני עוז.

התאונה הקטלנית אירעה בשעת בוקר מוקדמת, דקות ספורות לפני הדיחה, בין משאית לרכב פרטי בכביש 6 סמוך למחלף ניצני עוז.

צוות רפואי של מד"א שהגיעו למקום פינו את נהג הרכב הפרטי כשהוא במצב קשה לבית החולים ונאלצו לאשר את מותו של נהג המשאית.

בכבאות עדכנו כי "שלושה צוותי כיבוי פעלו בתאונת דרכים קשה שאירעה בין משאית לרכב פרטי בכביש 6 לדרום בסמוך למחלף ניצני עוז. מכבי האש פעלו בעזרת כלים הידראוליים לחילוץ

נהג המשאית שהיה לכוד בקבינה של המשאית. בסיום הפעולות, פונה אדם אחד במצב קשה והרוג שנקבע מותו תוך כדי פעולות החילוץ של מכבי האש".

במד"א עדכנו כי "חובשים ופרמדיקים של מד"א דיווחו על נהג המשאית, ללא סימני חיים עם חבלה רב מערכתית קשה והם קבעו את מותו במקום. צוותי מד"א נוספים העניקו טיפול רפואי ופינו לבית החולים בלינסון את נהג הרכב, גבר במצב קשה, בהכרה עם חבלת ראש".

חובשים ופרמדיקים של מד"א סיפרו כי "הגענו לתאונה קשה בין משאית לרכב פרטי, המשאית הייתה הפוכה עם פגיעות פח קשות מאוד. ראינו בתוכה מחוסר הכרה ולכוד כשהוא סובל מחבלות קשות ומשמעותיות בגופו. ביצענו בדיקות רפואיות אך לצערנו לא

